

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

Кафедра міжнародних відносин

**Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»**

Освітня програма 291.00.01 «Суспільні комунікації»

**БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
на тему:
«М'ЯКА СИЛА» КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ ЯК
ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В
РЕГІОНІ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ ТА КАРИБСЬКОГО БАСЕЙНУ**

**Студентки 4 курсу
денної форми навчання
Гончарової Марії
Геннадіївни**

**Науковий керівник:
канд. іст. наук, доцент
кафедри міжнародних
відносин
Ілюк Т.В.**

Київ – 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	8
1.1. Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження	8
1.2. Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження	14
РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ «М'ЯКОЇ СИЛИ» КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	20
2.1. Правові та ідеологічні засади «м'якої сили» в зовнішній політиці Китайської Народної Республіки	20
2.2. Інституційні засади реалізації політики «м'якої сили» Китайської Народної Республіки	32
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ «М'ЯКОЇ СИЛИ» КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ У РЕГІОНІ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ ТА КАРИБСЬКОГО БАСЕЙНУ	46
3.1. Регіональна присутність та вплив «м'якої сили» Китайської Народної Республіки у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну	46
3.2. Інституційні механізми та практичні інструменти м'якої сили Китайської Народної Республіки в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну	56
3.3. Виклики та майбутні перспективи «м'якої сили» Китайської Народної Республіки у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну	64
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	79
ДОДАТКИ	96

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЗМІ	Засоби масової інформації
КНР	Китайська Народна Республіка
ЛАК	Латинська Америка та Карибський басейн
МЗС	Міністерство закордонних справ
ОПОШ	«Один пояс, один шлях»
США	Сполучені Штати Америки
ЦК КПК	Центральний комітет Комуністичної партії Китаю
CGTN	Китайська глобальна телевізійна мережа
CRI	Міжнародне радіо Китаю

ВСТУП

Актуальність теми. Роль «м'якої сили» як важливого складника сучасних міжнародних відносин, що полегшує вплив держави без застосування примусу, в останні роки досягла свого піку та почала розвиватися у нових формах. Для Китайської Народної Республіки ж «м'яка сила» стала одним з ключових інструментів зовнішньополітичної стратегії, особливо в таких регіонах, як Латинська Америка та Карибський басейн. Ця тенденція має важливе значення в контексті еволюції зовнішньополітичної стратегії України, оскільки Україна звернула свою пильну увагу та зусилля на розширення та зміцнення своїх дипломатичних та економічних відносин в цьому регіоні. У 2024 році Україна доклала значних зусиль для зміцнення своєї присутності в регіоні, розробивши стратегію як розвитку відносин, так і комунікаційну. Тож, регіон офіційно було визнано стратегічним пріоритетом зовнішньої політики України, що відображає його потенціал для взаємовигідного партнерства. Водночас, регіон Латинської Америки та Карибського басейну залишається об'єктом активної конкуренції та впливу між глобальними державами, зокрема США, Росією та, особливо, Китаєм.

Дипломатичні кроки України, спрямовані на забезпечення та збільшення міжнародної підтримки української ініціативи «Формули миру», демонструють необхідність більш ефективного використання інструментів «м'якої сили», особливо в таких регіонах, як Латинська Америка та Карибський басейн. Дослідження методів «м'якої сили», які Китай використовує для розбудови своїх відносин у регіоні, дозволяє виявити важливу динаміку, яка не лише стосується розуміння китайського впливу, але й має важливе значення з точки зору розвитку Україною власних стратегічних партнерств та забезпечення ширшої підтримки своїх мирних ініціатив. Станом на літо 2024 року, до Спільного комюніке приєдналися 12 країн регіону, а станом на травень 2025 року до списку підписантів приєднався лише Парагвай, що доводить важливість правильного підходу для співпраці (див. Додаток 1). Цей підхід базується на більш широкому контексті світу, де публічна/культурна дипломатія, іномовлення, просвітницька

діяльність та гроші формують міжнародний вплив, пропонуючи Україні розуміння того, як можна ефективно використовувати непримусові методи для досягнення зовнішньополітичних цілей у конкурентному, багатополярному та просякнутому політикою світові.

Об’єктом дослідження є «м’яка сила» Китайської Народної Республіки як інструмент реалізації зовнішньої політики держави в регіоні Латинської Америки.

Предметом дослідження є реалізація «м’якої сили» Китайської Народної Республіки в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну, включаючи її правові та ідеологічні засади, інструменти та механізми, регіональну присутність та вплив в кожній країні.

Метою дослідження є з’ясувати особливості реалізації «м’якої сили» Китайської Народної Республіки у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну.

Мета роботи конкретизується в наступних завданнях :

- вивчити теоретико-методологічні засади дослідження;
- дослідити правові та ідеологічні засади «м’якої сили» КНР;
- визначити інституційні засади реалізації стратегії «м’якої сили» КНР;
- визначити регіональну присутність «м’якої сили» КНР у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну;
- оцінити вплив та ефективність «м’якої сили» КНР у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну;
- проаналізувати інституційну діяльність КНР у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну;
- дослідити механізми та інструменти практичної реалізації політики «м’якої сили» КНР у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну;
- спрогнозувати виклики та майбутні перспективи «м’якої сили» КНР у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну.

Методами дослідження є аналіз й синтез, узагальнення, індукція та дедукція, історичний метод, системний, описовий, кількісний аналіз, контент-аналіз та івент-аналіз.

Практичне та теоретичне значення проблеми дослідження. Теоретично це дослідження сприяє розумінню та розширенню поняття «м'якої сили», аналізуючи, як Китай адаптує та застосовує цю концепцію поза традиційними західними рамками. Воно висвітлює державну, прагматичну модель впливу, адаптовану до умов країн Глобального Півдня, розширюючи поле теоретичної дискусії про несилові засоби впливу та стратегії регіонального співробітництва в міжнародних відносинах. На практиці це дослідження дає уявлення про інструменти впливу «м'якої сили» Китаю та можливості покращення «м'якої сили» України у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну. Матеріали дослідження можуть бути використані при подальшій розробці теми питання, при підготовці лекційних матеріалів та навчальних курсів.

Апробація роботи. Матеріали дослідження було представлено 22 травня 2025 р. у секції «Міжнародні відносини: глобальні процеси та еволюція дипломатії» у рамках теми «Еволюція «м'якої сили» у зовнішній політиці Китаю: стратегічний, правовий та ідеологічний виміри» на XII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Історико-філософські дослідження молодих учених» та після опубліковано у збірнику матеріалів XII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Історико-філософські дослідження молодих учених»¹.

Матеріали дослідження також були представлені та обговорювалися 22 травня 2025 р. на V студентській науковій конференції «Актуальні проблеми міжнародних відносин», організованій Факультетом права та міжнародних відносин Київського столичного університету імені Бориса Грінченка у секції «Публічна дипломатія країн світу» у виступі з темою: «М'яка сила КНР у регіоні

¹ Гончарова М., (2025). Еволюція «м'якої сили» у зовнішній політиці Китаю: Стратегічний, правовий та ідеологічний виміри. У *Збірник матеріалів XII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Історико-філософські дослідження молодих учених»* (с. 15-16). Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка.

Латинської Америки та Карибського басейну: Регіональна присутність та особливості».

Структура роботи. Дослідження складається з переліку умовних скорочень, вступу, 3 розділів, які загалом поділені на 7 підрозділів, висновків, списку використаних джерел і літератури (109 позицій) та додатків (5 шт.). Загальний обсяг роботи – 103 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження

Поняття «м'якої сили» стало предметом активних наукових дискусій з початку 2000-х років, насамперед завдяки роботі Джозефа С. Ная, який ввів і концептуалізував його як здатність однієї держави формувати уподобання інших держав за допомогою привабливості, а не примусу чи матеріальної винагороди. У своїй фундаментальній праці «М'яка сила: засоби для досягнення успіху у світовій політиці» (2004 р.) Дж. Най окреслює основні виміри м'якої сили, зокрема культуру, політичні цінності та зовнішню політику, і стверджує, що легітимність і привабливість можуть бути ефективнішими в довгостроковому впливі, ніж традиційна жорстка сила². Теорія Дж. Ная слугує концептуальною основою для аналізу як західного, так і не західного застосування м'якої сили, включаючи унікальну адаптацію цього поняття Китаєм.

Спираючись на концепцію Дж. Ная, все більше науковців зосереджуються на інтерпретації та застосуванні м'якої сили Китаєм, яка в ключових аспектах відрізняється від оригінального ліберально-демократичного контексту. Китайські джерела, такі як офіційна публікація «Американський вчений: м'яка сила Китаю резонує на “глобальному півдні”» Китайської асоціації публічної дипломатії (2022 р.), підкреслюють, що м'яка сила Китаю нерозривно пов'язана з його політичною системою та моделлю розвитку, яку часто називають «китайським шляхом до модернізації»³. Тут наголошується на використанні Інститутів Конфуція, розвитку ЗМІ, освітніх обмінів та гуманітарної допомоги як основних інструментів глобальної наративної стратегії Пекіна, що формує

² Nye, J. S. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. PublicAffairs. https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr. P. 11.

³ Zhōngguó hùliánwǎng xīnwén zhōngxīn 习近平外交思想和新时代中国外交 [China Internet News Centre]. (2022年7月5日). *Měi xuézhě: Zhōngguó ruǎn shí lì zài «quánqiú nánfāng» yǐnfā gòngmíng* 美学者：中国软实力在“全球南方”引发共鸣 [U.S. Scholar: China's Soft Power Resonates in the «Global South»]. http://cn.chinadiplomacy.org.cn/2022-07/05/content_78306260.html

образ Китаю як мирного, надійного та взаємоповажного партнера. Аналогічно, Олеся Мацькович у своїй статті на українській аналітичній платформі Adastra «М'яка сила як інструмент зовнішньої політики Китаю» надає узагальнений погляд на те, як Китай реалізує м'яку силу через свої централізовані інституції та пропагандистські інструменти, приділяючи особливу увагу ідеологічній узгодженості, яку просуває Комуністична партія Китаю (КПК)⁴.

Академічні дослідження, такі як стаття Лесі Дорош та Мирослави Яблонської в Науковому журналі Львівського політехнічного національного університету ««М'яка сила» Китаю: оцінка ефективності та реакція на сучасні виклики» (2021 р.), пропонують структуровану оцінку стратегії м'якої сили Китаю, зосереджуючись на ефективності різних інструментів та реакціях, які вони викликають у світі⁵. Ця робота привертає увагу як до сильних сторін, таких як співпраця в галузі інфраструктури, дипломатія вакцин та освітня діяльність, так і до слабких сторін, включаючи обмежену культурну спорідненість та дефіцит довіри в певних регіонах. Паралельно з цим, дослідження Зерін Танзім і Фатема-Тудж-Джухра «Стратегія м'якої сили Китаю в 21 столітті: сильні та слабкі сторони» поглиблює аналіз, виявляючи внутрішні суперечності в м'якій силі Китаю, такі як напруга між авторитарним управлінням та образом відкритості, який Пекін прагне продемонструвати⁶.

Дослідницький звіт Річарда Герра «Китайська м'яка сила як державна політика» (2019 р.) є одним із найповніших досліджень політики м'якої сили Китаю. Ця робота підкреслює, що м'яка сила Китаю не є спонтанним побічним продуктом соціальної привабливості, а є цілеспрямованою державною політикою, вбудованою в більш широкі стратегії зовнішньої політики. У ній задокументовано, як КПК інтегрує м'яку силу в офіційні планові документи,

⁴ Мацькович, О. (2021, 19 січня). *М'яка сила як інструмент зовнішньої політики Китаю*. Аналітичний центр ADASTRA. <https://adastra.org.ua/blog/myaka-sila-yak-instrument-zovnishnoyi-politiki-kitayu>

⁵ Дорош, Л., & Яблонська, М. (2021). «М'яка» сила Китаю: Оцінка ефективності та реакція на сучасні виклики. У *Гуманітарні візії*, 7(2), 22–27. <https://doi.org/10.23939/shv2021.02.022>

⁶ Tanzim, Z., & Tuj-Juhra, F. (2021). Soft power strategy of China in 21st century: Strengths and weaknesses. In *International Journal of Advanced Research*, 9(5), 459–467. <https://doi.org/10.21474/ijar01/12860>

державну дипломатію та стратегічні комунікації. На відміну від ліберальної концепції Ная, Річард Герр підкреслює, що у випадку Китаю м'яка сила централізовано управляється і часто використовується для досягнення геополітичних цілей⁷.

Регіональна спрямованість на Латинську Америку та Карибський басейн (ЛАК) додає додаткової специфіки та нюансів до дослідження м'якої сили Китаю. У статті «Латинська Америка під прицілом Китаю» Ангеліни Кикиної для Adastra, що містить огляд вектора Китаю в регіоні ЛАК, досліджується, як Китай адаптує свій підхід до м'якої сили до країн Глобального Півдня. Це дослідження підкреслює, що регіон ЛАК розглядається не тільки як джерело природних ресурсів і ринкових можливостей, але й як важлива територія для випробування китайської моделі глобального впливу⁸. У публікації Катерини Вакарчук «Латиноамериканський вектор зовнішньої політики Китаю» було розглянуто розвиток відносин між Китаєм та ключовими країнами регіону ЛАК, документальну основу та основні напрямки роботи цих двосторонніх зносин⁹.

У статтях «М'яка сила Китаю в Латинській Америці» Володимира Рувінського (2024 р.) та «Основні джерела м'якої сили Китаю в Латинській Америці в сучасну епоху» М.І. Гарбарта (2019 р.) інструменти Китаю в регіоні ЛАК аналізуються з більшою емпіричною деталізацією. Ці дослідження документують створення Інститутів Конфуція в ключових країнах, збільшення кількості стипендій та культурних обмінів, а також стратегічне використання іспаномовних та португаломовних ЗМІ для формування громадської думки. Крім того, вони відзначають, що Китай адаптує свої повідомлення, щоб вони

⁷ Herr, R. (2019). CHINESE SOFT POWER AS POLICY. In *Chinese influence in the Pacific Islands: The yin and yang of soft power* (pp. 15–20). Australian Strategic Policy Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep23109.8>

⁸ Кикина, А. (2020, 01 квітня). *Латинська Америка під прицілом Китаю (продовження)*. Аналітичний центр ADASTRA. <https://adastra.org.ua/blog/latinska-amerika-pid-pricilom-kitayu-prodovzhennya>

⁹ Вакарчук, К. (2020, 16 червня). *Латиноамериканський вектор зовнішньої політики Китаю*. Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень «БОРИСФЕН ІНТЕЛ». <https://bintel.org.ua/publication/regions/america/latinoamerikanskij-vektor-politiki-kitayu/>

відповідали місцевим цінностям, підкреслюючи такі теми, як суверенітет, повага та взаємний розвиток^{10, 11}.

Аналітичний звіт Р. Евана Елліса «М'яка сила Китаю в Латинській Америці: тематичне дослідження» (2011 р.) та стаття низки американських науковців «Використання Китаєм м'якої сили для підтримки свого стратегічного залучення в Латинській Америці» (2022 р.) надають огляд на м'яку силу Китаю загалом та в регіоні, інструменти залучення країн та обмеження з якими стикається Китай. Також ці дослідження хоча й визнають не примусовий характер інструментів Китаю, водночас вони застерігають від довгострокових наслідків присутності Китаю для регіонального демократичного врядування та моделей розвитку¹²¹³.

Дослідження Андреа Моранте та Х. Деніса Ву «Оцінка висвітлення китайської новинної мережі та м'якої сили держави в Латинській Америці після започаткування ініціативи «Один Пояс, Один шлях» (2013-2021)» (2023 р.) поєднує аналіз ЗМІ з геополітичною стратегією, показуючи, як китайські ЗМІ залучають латиноамериканську аудиторію не лише через поширення інформації, а й через культурне кадрування та передачу цінностей. Воно підкреслює, як контрольовані державою наративи перепаковуються для місцевого споживання, тим самим поглиблюючи присутність Китаю в регіоні¹⁴.

¹⁰ Rouvinski, V. (2024, February 19). *China's Soft Power in Latin America*. Diálogo Político. <https://dialogopolitico.org/special-edition-2024-keys-to-understanding-china/chinas-soft-power-in-latin-america>

¹¹ Garbart, M. I. (2019). Main Sources of Chinese «Soft Power» in Latin America in the Modern Era. *Bulletin of Kemerovo State University*, 21(4), 907–914. <https://doi.org/10.21603/2078-8975-2019-21-4-907-914>

¹² Ellis, R. E. (2011). *Chinese Soft Power in Latin America: A Case Study*. Joint Forces Quarterly. <https://apps.dtic.mil/sti/tr/pdf/ADA536568.pdf>

¹³ Ellis, E., Piazza, K. S., Greer, A., & Uribe, D. (2022, August 18). *China's Use of Soft Power in Support of its Strategic Engagement in Latin America*. Diálogo Américas. <https://dialogo-americas.com/articles/chinas-use-of-soft-power-in-support-of-its-strategic-engagement-in-latin-america/>

¹⁴ Morante, A., & Wu, H. D. (2023). Assessing China's news coverage and soft power in Latin America in the wake of the Belt and Road Initiative (2013–2021). In *International Communication Gazette*, 85(1), 80–96. <https://doi.org/10.1177/17480485221139466>

Аналіз наявної наукової літератури продемонстрував, що академічна база для дослідження м'якої сили Китаю є широкою та різноманітною і охоплює цілий ряд теоретичних перспектив та регіональних тематичних досліджень. Однак, основна частина цієї роботи базується не тільки на наукових тлумаченнях, а й, насамперед, на використанні першоджерел, які дають безпосереднє уявлення про механізми та стратегії реалізації зовнішньої політики Китаю в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну.

Основна база джерел дослідження складається з чотирьох основних типів матеріалів: нормативно-правові документи, виступи та заяви китайських чиновників, матеріали масмедіа, а також інституційні звіти та бази даних. Кожна з цих категорій джерел відіграє важливу роль у розумінні природи та практичного застосування м'якої сили Китаю.

Нормативно-правові документи, такі як закони КНР, урядові білі книги, звіти з'їздів партії та офіційні стратегії, складають нормативну основу дослідження. Ці матеріали окреслюють офіційну ідеологічну та інституційну структуру, в рамках якої діє м'яка сила, та є безпосереднім підтвердженням зовнішньополітичних цілей держави, зокрема її регіональних стратегій щодо регіону ЛАК. З огляду на те, що підхід Китаю до м'якої сили тісно координується через центральне планування та формулювання політики, ці документи є незамінними для визначення офіційних пріоритетів та державних інструментів впливу.

Виступи та публічні заяви високопоставлених чиновників Комуністичної партії Китаю та державних лідерів, зокрема виступи на регулярних з'їздах партії та консультативних зібраннях, міжнародних самітах, форумі Китай–CELAC та двосторонніх зустрічах, є ключовим інструментом для відстеження еволюції наративів та дипломатичного позиціонування. Ці джерела надають можливість безпосередньо ознайомитися з риторикою та цінностями, які Китай проєктує назовні, розкриваючи, як м'яка сила використовується як стратегічний та символічний інструмент.

Матеріали масмедіа, включаючи контент, продюкований державними китайськими ЗМІ, іноземними прозахідними видавцями та соціальними мережами, містять цінні дані для аналізу того, як Китай комунікує з іноземною громадськістю. Ці джерела демонструють, як інформація відбирається та поширюється з метою формування сприятливого іміджу Китаю, просування його політичних цінностей, легітимізації та позитивного сприйняття його присутності в країнах Латинської Америки та Карибського басейну для різноманітної аудиторії.

Зрештою, *інституційні звіти та бази даних*, такі як ті, що публікуються AidData, World Justice Project, Інститутами Конфуція тощо, надають емпіричні докази діяльності Китаю та результатів його м'якої сили в регіоні. Вони містять дані про філії інститутів та класів Конфуція, співпрацю в галузі розвитку, інфраструктурні проєкти, реалізацію ініціативи «ОПОШ», освітні обміни та стипендії здобувачам з країн регіону Латинської Америки та Карибського басейну. Такі джерела мають вирішальне значення для оцінки практичного виміру поширення та впливу м'якої сили та для порівняння заявлених намірів із фактичними результатами.

Отже, наукові та аналітичні джерела щодо м'якої сили Китаю демонструють як збіг, так і розбіжність у тлумаченні. Хоча концепція Ная продовжує бути концептуальною основою, державницька та прагматично-адаптивна модель Китаю вносить нові змінні у дослідження м'якої сили. Проаналізована література також виявляє консенсус щодо ефективності інструментів Китаю в регіоні ЛАК, проте з різними оцінками їхньої стабільності та ідеологічного впливу. Слід також зазначити, що хоча наукова література надає важливі теоретичні інструменти та порівняльні перспективи, сильна сторона цього дослідження полягає в комплексному та систематичному використанні першоджерел. Ці матеріали не тільки відображають офіційну позицію Китаю, але й дають змогу провести ґрунтовний, заснований на фактах аналіз того, як м'яка сила функціонує як інструмент зовнішньої політики в контексті Латинської Америки та Карибського басейну. Таким чином, це дослідження ґрунтується на

багатій і різноманітній базі джерел, що включає теоретичні праці, офіційні китайські нормативно-правові документи та публікації, аналітичні матеріали центрів та регіональних масмедіа та інституційні звіти, що надає комплексне уявлення про сучасний стан розвитку проблеми.

1.2. Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження

Концепція «м'якої сили» – це концепція досягнення привабливості в очах інших для отримання бажаного без використання примусових методів. Цей термін вперше використав політолог Джозеф Най в своїй роботі «М'яка сила: засоби для досягнення успіху у світовій політиці» зазначивши, що «м'яка сила ґрунтується на здатності формувати вподобання інших. ... М'яка сила використовує інший тип валюти (не силу, не гроші) для заохочення до співпраці – привабливість спільних цінностей, а також справедливість і обов'язок сприяти досягненню цих цінностей»¹⁵. М'яка сила відіграє одну з вирішальних ролей у побудові міжнародної динаміки, оскільки вона відображає здатність держави проєктувати свої цінності та ідеали у спосіб, що матиме позитивний відгук у глобальній аудиторії.

Поняття сили в міжнародних відносинах складається з різноманітних елементів, які уможливають вплив держави на інших та досягнення її зовнішньополітичних цілей. Різні варіанти сили, такі як «жорстка» та «м'яка», спираються на різні джерела, які визначають їхню ефективність та ситуаційність. Джозеф Най виділяє та пояснює ці джерела, проаналізувавши, яким чином вони відіграють важливу роль у здатності держави впливати на інших.

Джерелами «жорсткої сили» є:

- силові методи;
- санкції;
- грошові виплати;

¹⁵ Nye, J. S. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. PublicAffairs. https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr. P. 7.

- хабарі.

Натомість джерелами «м'якої сили» є:

- інституції;
- цінності;
- культура;
- політичний устрій¹⁶.

Правильне усвідомлення концепції «розумної сили» є важливим для подальшого дослідження. «Розумна сила» є стратегічним поєднанням «жорсткої» та «м'якої» сил, коли держава правильно та ефективно використовує як примусові методи, так і заохочувальні для досягнення зовнішньополітичних цілей. Дж. Най зазначав, що «розумна сила» означає навчитися кращому поєднанню нашої жорсткої та м'якої сили¹⁷. Тобто джерелами «розумної сили» є поєднання перших двох, та ця концепція підкреслює необхідність гнучкості у міжнародних відносинах, де держави повинні ретельно балансувати між військовою силою та економічним тиском, й культурною дипломатією та ідеологічною привабливістю.

Тож, хоча і «розумна сила», і «м'яка сила» наголошують на непримусовому впливі, фундаментальна відмінність полягає в їхньому підході до досягнення зовнішньополітичних цілей. «М'яка сила» ґрунтується виключно на залученні та переконанні за допомогою культурних, ідеологічних та дипломатичних засобів, тоді як «розумна сила» поєднує ці елементи з примусовими заходами, такими як застосування військової сили або економічний тиск. Ця робота фокусується виключно на «м'якій силі», оскільки вона є окремим і незалежним інструментом впливу, який не спирається на примус, що робить її особливо актуальною для аналізу реалізації зовнішньополітичних цілей Китайської Народної Республіки в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну.

¹⁶ Ibid. P. 8.

¹⁷ Ibid. P. 32.

Таким чином, розуміння «м'якої сили» у китайському питанні має власні особливості, що проявляється у стратегічних заявах керівництва КНР. На 12-ому спільному засіданні Політбюро ЦК КПК 30 грудня 2013 р. Сі Цзіньпін, генеральний секретар ЦК КПК, заявив, що «вдосконалення культурної «м'якої сили» країни пов'язане з метою «двохсотліття» і великим омолодженням китайської нації для досягнення китайської мрії»¹⁸.

Однак для правильного та глибшого розуміння необхідно розмежувати концепцію американської «м'якої сили» Дж. Ная, яка акцентує увагу на культурній привабливості державної моделі, та китайський підхід, що включає ширший спектр інструментів впливу на практиці. Джозеф Най, як було визначено, визначає м'яку силу як здатність залучати і переконувати через культурну привабливість, політичні цінності та зовнішньополітичну лояльність, акцентуючи увагу на дотриманні принципів добровільності, а не примусу. Американська модель традиційно спирається на глобальну привабливість своєї культури, демократичні ідеали та інституційне лідерство. На противагу цьому, китайська версія концепції «м'якої сили» є більш прагматичною і орієнтованою на інтереси держави, охоплюючи не лише культурну дипломатію, але й економічні ініціативи, інфраструктурні проєкти та стратегічні партнерства – а це є тими елементами, які іноді нагадують інструменти «жорсткої сили», але врешті решт слугують зміцненню глобального іміджу Китаю. Зазначена відмінність має важливе значення для подальшого аналізу стратегії «м'якої сили» КНР у цьому дослідженні, оскільки вона створює основу для розуміння механізмів, за допомогою яких держава розширює свій вплив у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну.

¹⁸ Zhōnggòng zhōngyāng duìwài liánluò bù 中共中央对外联络部. [International Department of Central Committee of CPC]. (2013年12月31日). *Xìjìnpíng zài zhōnggòng zhōngyāng zhèngzhì jú dì shí'èr cì jíjí xuéxí shí qiángdiào: Jiànshè shèhuì zhǔyì wénhuà qiángguó zhuólì tígāo guójiā wénhuà ruǎn shíli* 习近平在中共中央政治局第十二次集体学习时强调: 建设社会主义文化强国 着力提高国家文化软实力 [Xi Jinping stressed at the 12th collective study session of the Political Bureau of the CPC Central Committee: Building a socialist cultural power and focusing on improving the country's cultural soft power]. https://www.idcpc.gov.cn/zgzc/zyhy/201912/t20191216_105914.html

Зовнішня політика – це фундаментальна концепція міжнародних відносин, яка визначає, як держави взаємодіють одна з одною в рамках глобальної системи. Вона охоплює широкий спектр стратегій і рішень, які уряди застосовують для захисту національних інтересів і встановлення дипломатичних, економічних і безпекових відносин з іншими країнами, організаціями та союзами.

Зовнішня політика має декілька дефініцій у різних міжнародних словниках. Cambridge Dictionary визначає зовнішню політику як політику уряду щодо відносин з іншими країнами, наприклад, у питаннях, пов'язаних з торгівлею або обороною¹⁹. Згідно з Britannica, зовнішня політика складається із загальних цілей, якими керується держава у своїх діях і відносинах з іншими державами²⁰. Merriam-Webster визначає її як політику суверенної держави у взаємодії з іншими суверенними державами²¹. Тим часом Collins характеризує зовнішню політику як стратегію уряду щодо регулювання його відносин з іншими державами²². Ці визначення підкреслюють широкий спектр зовнішньої політики, що охоплює як загальні стратегічні цілі на міжнародній арені, так і конкретні дії держави та її органів.

Найпопулярніша китайська пошукова система «Baidu» визначає зовнішню політику (外交政策 Wàijiāo zhèngcè) як діяльність держави відповідно до її зовнішньої стратегії, національних інтересів, всеосяжного національного потенціалу та конкретної міжнародної обстановки, спрямована на визначення, регулювання просування її національних інтересів, досягнення зовнішніх цілей держави та здійснення зовнішньополітичної діяльності, на визначення цілей,

¹⁹ Cambridge (n.d.). Foreign policy. In *Cambridge online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/foreign-policy>

²⁰ Britannica (n.d.). Foreign policy. In *Britannica online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://www.britannica.com/topic/foreign-policy>

²¹ Merriam-Webster (n.d.). Foreign policy. In *Merriam-Webster online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/foreign%20policy>

²² Collins (n.d.). Foreign policy. In *Collins online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/foreign-policy>

принципів і напрямів дій держави з урахуванням розподілу інтересів між державами, а також з метою визначення цілей, принципів і напрямів дій держав²³.

У китайському контексті зовнішня політика тісно пов'язана з ширшими національними цілями та ідеологічними принципами країни, та на них йде наголос у законодавстві. Відповідно до Закону КНР «Про зовнішні зносини» від 28.06.2023 (中华人民共和国对外关系法 – Zhōnghuá rénmin gònghéguó duìwài guānxì fǎ), зовнішня політика Китаю керується «Думкою Сі Цзіньпіна» і наголошує на незалежній зовнішній політиці миру, повазі до суверенітету і територіальної цілісності, а також на протистоянні гегемонії і політиці сили; держава сприяє глобальному співробітництву на основі П'яти принципів мирного співіснування, розвиваючи партнерські відносини, засновані на рівності, відкритості та взаємній вигоді²⁴.

У ході роботи було використано різноманітний набір методів для забезпечення всебічного аналізу м'якої сили Китаю та її застосування у зовнішній політиці в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну. Методи аналізу та синтезу було використано для вивчення різних джерел та визначення ключових тем і стратегій. Узагальнення допомогло зробити більш широкі висновки на основі конкретних прикладів та тематичних досліджень. Індукція та дедукція були застосовані для розробки теоретичних уявлень та їх перевірки за допомогою емпіричних даних. Історичний метод дав змогу простежити еволюцію м'якої сили в зовнішній політиці Китаю та розвиток її застосування державою в регіоні. Системний підхід був використаний для дослідження взаємозв'язків між політичними, економічними та культурними аспектами м'якої сили. Описові методи забезпечили структуроване представлення фактичної інформації та розвитку подій. Кількісний аналіз

²³ Baidu (n.d.). Foreign policy. In *Baidu online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://baike.baidu.com/item/%E5%A4%96%E4%BA%A4%E6%94%BF%E7%AD%96/19431>

²⁴ Zhōnghuá rénmin gònghéguó duìwài guānxì fǎ_zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国对外关系法_中华人民共和国外交部 [Foreign Relations Law of the People's Republic of China_Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China] (2023年6月28日). https://www.mfa.gov.cn/web/wjb_673085/zfxxgk_674865/zcfg/fl/202306/t20230628_11105189.shtml

використовувався для оцінки вимірюваних показників. Крім того, контент-аналіз та івент-аналіз застосовувалися для інтерпретації офіційних повідомлень, медіа-наративів та дипломатичних заходів, розкриваючи інструменти та повідомлення, що лежать в основі стратегії м'якої сили Китаю.

Отже, понятійно-категоріальний апарат теми складається з цілого ряду інтерпретацій та різних геополітичних поглядів, що відображає складність та багатовимірність цих явищ. У різних дослідженнях, джерелах та офіційних документах ці концепції розглядаються з різних точок зору, висвітлюючи як теоретичні, так і практичні аспекти. В умовах мінливого, і навіть хаотичного, характеру міжнародних відносин та різноманітних підходів, які держави всього світу застосовують для досягнення своїх зовнішньополітичних цілей, важливо вивчати ці концепції з різних боків та застосовувати потрібне для кожного конкретного випадку. Усебічний аналіз, що ґрунтується на різних теоретичних підходах і національних особливостях держави, дозволяє краще зрозуміти, якими є шляхи реалізації «м'якої сили» Китайської Народної Республіки в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну.

РОЗДІЛ 2

НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ «М'ЯКОЇ СИЛИ» КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

2.1. Правові та ідеологічні засади «м'якої сили» в зовнішній політиці Китайської Народної Республіки

У контексті підходу Китайської Народної Республіки концепція «м'якої сили» має відмінне від західних аналогів тлумачення. У той час як західна наукова спільнота, зокрема Джозеф Най, визначає «м'яку силу» як здатність країни змінювати та формувати вподобання інших через залучення та привабливість, що ґрунтуються на культурі, політичних цінностях та зовнішньополітичній стабільності, китайська концепція є ширшою та більш стратегічно інтегрованою в державну політику держави.

Для китайського уряду «м'яка сила» не обмежується лише культурною дипломатією. Радше Китай вплітає «м'яку силу» в ширшу ідеологічну та політичну структуру, де поняття національного іміджу, морального авторитету, цивілізаційної спадщини та стратегічної співпраці в різних сферах є однаково важливими. Китайський дискурс часто представляє м'яку силу як відображення внутрішньої сили держави й гармонії нації, її історичної могутності та мирних намірів на світовій арені. З цієї точки зору, «привабливість» Китаю впливає не лише з культурного обміну чи медіа-присутності, але й з його моделі розвитку, акценту на взаємній вигоді в дипломатії, економічних ініціативах, інфраструктурних проєктах та просуванні таких цінностей, як невтручання та повага до суверенітету.

Мета цього підрозділу – це дослідити засадничі елементи зовнішньої політики «м'якої сили» Китаю на міжнародному рівні. Основна увага приділяється не практичній реалізації, а правовим рамкам, стратегічним наративам та ідеологічному контексту, які визначають, як КНР продукує та просуває «м'яку силу» за кордоном. Шляхами аналізу партійних документів, офіційних заяв і стратегій ми досліджуємо, як «м'яка сила» подана як невід'ємна

складова зовнішньої політики, узгоджена з національними цілями, такими як «велике омолодження китайської нації» і реалізація «китайської мрії».

Напрацювання правових та стратегічних засад реалізації «м'якої сили» у зовнішній політиці Китайської Народної Республіки не є продуктом одного закону, а радше результатом поступової еволюції державного мислення, закріпленої в офіційних документах, промовах керівництва, доповідях на партійних з'їздах і, зрештою, зафіксованої в національному законодавстві. За останні два десятиліття Китай перейшов від теоретичних роздумів про «м'яку силу» до її інституційного та правового оформлення. Спочатку цей розвиток подій був тісно пов'язаний саме з культурною дипломатією, однак під керівництвом КПК, і особливо з приходом до влади Сі Цзіньпіна, концепція м'якої сили значно еволюціонувала – як ідеологічно, так і інституційно – в бік більш прагматичної та багатовимірної стратегії.

Перші прояви «м'якої сили» як частину китайського зовнішньополітичного дискурсу можна простежити на початку 2000-х років. Концепція набула популярності після того, як Джозеф Най сформулював поняття «м'якої сили», що спричинило подальший дискурс, в тому числі і серед китайських науковців та урядовців. У Пекіні, у 2007 році Китайською народною політичною консультативною комісією було проведено спеціальну консультативну зустріч, метою якої було висунути поради та пропозиції щодо «розбудови м'якої сили країни з культурним будівництвом як основним напрямком»²⁵. У тому ж році тодішній Генеральний секретар ЦК КПК Китаю Ху Цзіньтао під час 17-го Національного з'їзду КПК наголосив на необхідності посилення культурної «м'якої сили» Китаю, визнавши культуру ключовим елементом національної могутності та заявивши, що «Партія реалізувала «триступеневу» стратегію модернізації і повела народ за собою у наполегливій

²⁵ Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2007年7月24日). *Jiǎqìnglín 24 rì chūxí quánáguó zhèngxié wénhuà jiànshè zhuāntí xiéshāng huì* 贾庆林24日出席全国政协文化建设专题协商会 [Jia Qinglin attends CPPCC National Consultative Conference on Cultural Construction on the 24th]. https://www.gov.cn/ldhd/2007-07/24/content_695456.htm

праці, підштовхуючи нашу країну до стійкого і стрімкого розвитку темпами, які рідко зустрічаються у світі. ... були досягнуті значні успіхи у сферах політичної, культурної та соціальної розбудови. Розвиток Китаю не тільки дозволив китайському народу впевнено стати на широкий шлях до процвітання і добробуту, але й зробив значний внесок у світовий економічний розвиток і прогрес людської цивілізації»²⁶. Тобто вже можна побачити у китайському державному просторі зазначення та використання джерел м'якої сили, поки що тільки американської концепції.

Відтоді звіти партійних з'їздів регулярно включають цілі «м'якої сили». 18-й з'їзд КПК (2012 р.) під керівництвом Сі Цзіньпіна поглибив цей підхід, пов'язавши просування м'якої сили з «китайською мрією» і омолодженням китайської нації. На цьому з'їзді Ху Цзіньтао також наголошував на подальшій розбудові соціалістичної культурної країни та поширення цього іміджу у світ заявивши, що «Потрібно активізувати відкритість культурної сфери для зовнішнього світу, активно засвоювати і вивчати видатні культурні досягнення зарубіжних країн»²⁷.

У грудні 2013 року на 12-й колективній навчальній сесії Політбюро ЦК КПК Сі Цзіньпін заявив, що вдосконалення культурної «м'якої сили» Китаю має важливе значення для досягнення національного омолодження та посилення впливу Китаю у світі²⁸. На цій сесії було дуже чітко зазначено в якому напрямку

²⁶ Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuàn 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2007年10月24日). *Hújǐntāo Zài Zhōnggòng Dì Shíqī Cì Quánguó Dàibiǎo Dàhuì Shàng de Bàogào Quánwén* 胡锦涛在中共第十七次全国代表大会上的报告全文 [Full text of Hu Jintao's report at the 17th National Congress of the Communist Party of China (CPC)]. https://www.gov.cn/ldhd/2007-10/24/content_785431.htm

²⁷ Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuàn 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2012年11月17日). *Hújǐntāo zài zhōngguó gòngchǎndǎng dì shíbā cì quánguó dàibiǎo dàhuì shàng de bàogào* 胡锦涛在中国共产党第十八次全国代表大会上的报告 [Hu Jintao's report to the 18th National Congress of the Communist Party of China]. https://www.gov.cn/ldhd/2012-11/17/content_2268826.htm

²⁸ Zhōnggòng zhōngyāng duìwài liánluò bù 中共中央对外联络部. [International Department of Central Committee of CPC]. (2013年12月31日). *Xìjìnpíng zài zhōnggòng zhōngyāng zhèngzhì jú dì shí'èr cì jíjí xuéxí shí qiángdiào: Jiànshè shèhuì zhǔyì wénhuà qiángguó zhuólì tígāo guójiā wénhuà ruǎn shíli* 习近平在中共中央政治局第十二次集体学习时强调: 建设社会主义文化强国 着力提高国家文化软实力 [Xi Jinping stressed at the 12th collective study session of the Political Bureau

буде зосереджена робота та якими шляхами просуватися робота КНР по м'якій силі. Сі Цзіньпін зацентрував на стратегічній важливості формування національного іміджу Китаю як цивілізованої, відповідальної і динамічної соціалістичної великої держави. Він окреслив чотири ключові виміри цього іміджу: культурно багата і гармонійна цивілізація, економічно розвинена і політично стабільна східна держава, надійний учасник глобального лідерства, а також все більш відкрита і активна соціалістична нація. Щоб реалізувати ці виміри іміджу, Сі закликав до посилення культурної «м'якої сили» Китаю через посилення можливостей міжнародної комунікації. Це включає в себе побудову ефективної системи закордонного дискурсу, використання нових засобів масової інформації, а також підвищення привабливості та довіри до міжнародних меседжів Китаю. Він також наголосив на необхідності більш активної популяризації культурної спадщини і національної історії Китаю, інтеграції патріотизму, колективізму і соціалістичних цінностей в освіту і культурне виробництво. Ці зусилля спрямовані на зміцнення єдиної національної ідентичності і посилення гордості за китайську спадщину як серед китайських громадян, так і серед міжнародної спільноти. Ця сесія також визначила міжнародний дискурсивний потенціал (国际话语权 Guójì huàuyǔ quán) як ключову сферу стратегічної конкуренції, сигналізуючи про те, що м'яка сила буде все частіше використовуватися як інструмент наративного контролю на світовій арені.

Важливий момент в контексті визначення китайського розуміння «м'якої сили» стався 24 січня 2014 року на Всесвітньому економічному форумі в Давосі, де міністр закордонних справ Китаю Ван І прямо відповів на запитання Джозефа Ная (Дж. Най запитав, як Китай бачить розвиток власної «м'якої сили»)²⁹.

of the CPC Central Committee: Building a socialist cultural power and focusing on improving the country's cultural soft power.
https://www.idcpc.gov.cn/zgzc/zyhy/201912/t20191216_105914.html

²⁹ Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2014年1月25日). *Wáng yì: Zhōngguó jiāng bùduàn chōngshí hé wánshàn zìshēn ruǎn shí lì jiànshè* 王毅: 中国将不断充实和完善自身软实力建设 [Wang Yi:

Відповідь Ван І дозволила отримати чітке і компетентне уявлення про китайську перспективу, чітко відмежувавши китайську модель від західної ліберальної інтерпретації цієї концепції.

По-перше, він наголосив на традиційній культурі Китаю, вкоріненій у конфуціанських ідеалах, таких як управління, засноване на чеснотах, і «царський шлях», який відкидає гегемоністське домінування. По-друге, він визначив шлях розвитку на основі китайських особливостей як джерела впливу, відповідно до національних особливостей і за підтримки китайського народу. По-третє, він підкреслив дипломатичну філософію Китаю, засновану на справедливості, чесності та рівності – принципах, які особливо цінують країни, що розвиваються. Ван І зробив висновок, що Китай продовжуватиме вдосконалювати свою «м'яку силу», спираючись на свою культурну спадщину, модель розвитку і особливий підхід до міжнародних відносин.

Також можна прослідкувати як китайська концепція «м'якої сили» почала інтегруватися саме в офіційні звіти та стратегічні документи, і по цьому шляху можна зрозуміти, як Китай віднайшов користь своєї концепції та доцільність її використання як постійної. Зокрема, це Біла книга про мирний розвиток Китаю 2011 року (《中国的和平发展》白皮书 «Zhōngguó de hépíng fāzhǎn» báipíshū), в якій культура і цінності розглядаються як основа мирної зовнішньої політики Китаю³⁰. Також є важливим розглянути Білі книги про зовнішню допомогу Китаю 2011³¹ та 2014³² років, оскільки саме вони найкраще демонструють всі напрямки китайської «м'якої сили».

China will continue to enrich and improve its soft power building. https://www.mfa.gov.cn/web/wjzbzhd/201401/t20140125_350161.shtml

³⁰ *Zhōngguó de hépíng fāzhǎn 中国的和平发展 [China's Peaceful Development]*, Báipíshū 白皮书 [White Paper] (2011) (Zhōngguó 中国 [China]). https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zt_674979/ywzt_675099/2011nzt_675363/zgdhpfzbps_675409/201109/t20110906_9284881.shtml

³¹ *Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]*. (2011年4月21日). *Zhōngguó de duìwài yuánzhù (2011). 中国的对外援助(2011).* [China's foreign aid (2011)]. https://www.gov.cn/zhengce/2011-04/21/content_2615780.htm

³² *Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]*. (2014年7月10日). *Zhōngguó de duìwài yuánzhù (2014). 中国的对外援助(2014).*

Політика зовнішньої допомоги Китаю, викладена в цих білих книгах, відіграє ключову роль у зміцненні глобального іміджу країни та підкресленні її політичної й економічної стабільності. Держава використовує зовнішню допомогу для зміцнення свого статусу в ролі відповідального глобального актора, позиціонуючи себе як альтернативу західним моделям допомоги у сфері розвитку. Надаючи допомогу в таких ключових сферах, як розвиток інфраструктури, гуманітарна допомога, освіта, охорона здоров'я та розбудова потенціалу, Китай демонструє свою прихильність до взаємної вигоди, поваги до суверенітету та довгострокового партнерства з країнами, що розвиваються, зокрема в Африці, Азії та Латинській Америці.

Одним із центральних напрямків зовнішньої допомоги Китаю є саме *підтримка розбудови інфраструктури*. Китай профінансував і побудував значні проєкти, такі як дороги, залізниці, електростанції та сільськогосподарські об'єкти в країнах, що розвиваються. Ці проєкти не лише сприяють економічному зростанню та стабільності країн-реципієнтів, але й посилюють здатність Китаю стимулювати розвиток через державне планування та масштабні економічні інвестиції. Це відповідає ширшій меті Китаю – представити свою політичну та економічну систему як модель ефективності та стабільності, здатну досягти швидкого розвитку без політичних умов, які часто асоціюються із західною допомогою.

На додаток до інфраструктури, Китай надає значну *гуманітарну допомогу*, особливо під час кризових ситуацій. У Білій книзі 2014 року підкреслюється увага Китаю до ліквідації наслідків стихійних лих, коли країна постачає продовольство, медичну допомогу та технічну підтримку країнам, що постраждали від стихійних лих. Така допомога допомагає зміцнити імідж Китаю як небайдужого і відповідального світового лідера, а також демонструє ефективність його уряду в управлінні масштабними державними ініціативами, такими як реагування на стихійні лиха. Це зміцнює сприйняття політичної

системи Китаю як такої, що здатна ефективно мобілізувати ресурси як для внутрішніх, так і для міжнародних потреб.

Освітня та технічна співпраця Китаю ще більше посилює його «м'яку силу». У Білій книзі 2014 року наголошується на інвестиціях Китаю в освітні обміни, стипендії та програми з розбудови потенціалу. Надаючи стипендії та навчальні програми для студентів і фахівців з країн, що розвиваються, Китай сприяє розвитку довгострокових дипломатичних та економічних зв'язків. Ця мережа контактів між людьми не лише пропагує китайську культуру та цінності, але й знайомить іноземних студентів та лідерів з політичною системою та моделлю розвитку Китаю. Ці ініціативи допомагають створити мережу міжнародної підтримки Китаю, роблячи його модель управління більш привабливою для інших країн, які шукають рішення для розвитку.

Допомога в галузі охорони здоров'я – ще одна ключова сфера, де Китай розширив свою зовнішню допомогу. До країн, які борються з кризою в галузі охорони здоров'я, особливо в регіони з низьким рівнем розвитку медичної інфраструктури, були направлені медичні бригади, медикаменти та експерти. Цей вид допомоги допомагає покращити системи охорони здоров'я в країнах-реципієнтах. Здатність керувати такими масштабними зусиллями в галузі охорони здоров'я на світовому рівні зміцнює імідж політичної стабільності та системи соціального забезпечення Китаю, та робить його привабливим для інших країн для подальшої співпраці з Китаєм.

Китайський підхід до зовнішньої допомоги ґрунтується на *принципі невтручання* у внутрішні справи суверенних держав шляхом європейської реформної політики, що є ще більш привабливим для інших. На відміну від традиційної західної допомоги, яка часто супроводжується політичними умовами або тиском на проведення внутрішніх реформ, китайська допомога базується на «повазі до суверенітету, взаємній вигоді та спільному прагненні до розвитку», що по суті залишає західну політику «реформ» в невідповідному світлі. Китай використовує більш м'який гібридний метод використання бізнесового капіталу, що є більш вигідним для самих громадян країн. Тому цей принцип

резонує з багатьма країнами, що розвиваються, які прагнуть уникнути політичних та економічних умов, що часто додаються до запропонованої західної допомоги та програм.

У 2021 році Комюніке шостого пленарного засідання 19-го з'їзду ЦК КПК ще більше інституціоналізувало цей напрямок, визначивши культурний вплив, міжнародну співпрацю, зовнішню допомогу та глобальні комунікаційні стратегії як важливі аспекти національного відродження Китаю та просування його іміджу³³.

Це законодавче поле підготувало ґрунт для правової систематизації. Найповнішим прикладом цього є Закон Китайської Народної Республіки «Про зовнішні зносини», прийнятий 28 червня 2023 року³⁴. У законі немає прямої згадки про «м'яку силу», але він інтегрує ключові ідеологічні стовпи, які її підтримують. *Стаття 1* представляє бачення побудови Спільноти зі спільним майбутнім для людства – ідеологічну основу, за допомогою якої Китай позиціонує себе як миролюбного, співпрацюючого і морального актора в міжнародних відносинах. *Стаття 4* закріплює принципи мирного співіснування (взаємної поваги суверенітету і територіальної цілісності, взаємного ненападу, невтручання у внутрішні справи один одного, рівності і взаємної вигоди, мирного співіснування), посилюючи наративи, які підтримують культурну та ідеологічну привабливість і є дуже цінними для країн Глобального Півдня. *Стаття 28* є особливо актуальною, оскільки вона чітко забезпечує правову основу для здійснення обмінів та співробітництва в галузі освіти, науки і техніки, культури, охорони здоров'я, спорту, соціального забезпечення, екології, військової справи, безпеки та правопорядку. Ці інструменти мають вирішальне

³³ Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2021年11月11日). Zhōngguó gòngchǎndǎng dì shíjiǔ jiè zhōngyāng wěiyuánhùi dì liù cì quánǐ huìyì gōngbào 中国共产党第十九届中央委员会第六次全体会议公报 [Communiqué of the Sixth Plenary Session of the 19th Central Committee of the Communist Party of China]. https://www.gov.cn/xinwen/2021-11/11/content_5650329.htm

³⁴ Zhōnghuá rénmin gònghéguó duìwài guānxì fǎ zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国对外关系法_中华人民共和国外交部 [Foreign Relations Law of the People's Republic of China_Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China] ...

значення для застосування «м'якої сили», яку Китай активно впроваджує в усьому світі.

Наступним документом для розгляду є «Чотирнадцятий п'ятирічний план національного, економічного та соціального розвитку Китайської Народної Республіки та довгострокові цілі на 2035 рік»³⁵, який зосереджений на зміцненні ролі Китаю як глобального лідера з паралельним посиленням його «м'якої сили» через стратегічне міжнародне співробітництво. Ключові напрямки плану включають зусилля Китаю щодо поліпшення свого зовнішнього іміджу та просування своєї моделі розвитку за допомогою надання іноземної допомоги, розбудови потенціалу та міжнародного партнерства.

Тож, одним із ключових аспектів плану є намір Китаю поглибити міжнародне співробітництво шляхом активної участі у глобальному управлінні та збільшення своїх внесків у країни, що розвиваються. План наголошує на «розширенні зовнішньої допомоги на комплексній основі» і сприяє підтримці ініціативи «Один пояс, один шлях», спрямованої на зміцнення інфраструктури, торгівлі та інвестицій в країнах-учасниках. Завдяки цим ініціативам Китай не лише прагне покращити економічні показники країн, що розвиваються, але й привести їх у відповідність до власної моделі розвитку, яка ґрунтується на державному, плановому економічному зростанні. Так, пропонуючи таку підтримку, Китай просуває свою політичну систему, в фокусі якої сильний центральний уряд і стабільна, довгострокова стратегія розвитку, як життєздатну альтернативу іншим системам, особливо в країнах, що розвиваються.

У Плані також йдеться про наміри Китаю щодо «Активної участі у реформуванні та побудові системи глобального управління». Допомагаючи країнам у таких сферах, як подолання бідності, ліквідація наслідків стихійних

³⁵ Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2021年3月13日). *Zhōnghuá rénmin gònghéguó guómín jīngjì hé shèhuì fāzhǎn dì shí sì gè wǔ nián guīhuà hé 2035 nián yuǎnjǐng mùbiāo gāngyào*. 中华人民共和国国民经济和社会发展第十四个五年规划和2035年远景目标纲要 [Outline of the 14th Five-Year Plan for National Economic and Social Development of the People's Republic of China and the Long-Term Objectives for 2035]. https://www.gov.cn/xinwen/2021-03/13/content_5592681.htm

лих, сталий й зелений розвиток, Китай ефективно демонструє свою «м'яку силу» через прагматичні та взаємовигідні партнерства. Ці дії спрямовані на відображення іміджу відповідальної, стабільної та ефективної держави, яка може зробити значний внесок у розвиток інших країн. Це особливо важливо для «м'якої сили» Китаю, оскільки підкреслює здатність Китаю керувати власними широкомасштабними зусиллями з розвитку та допомагати іншим робити те ж саме.

Щодо ідеологічних засад «м'якої сили» Китаю, то вони глибоко вкорінені в його філософській та цивілізаційній спадщині, і сьогодні ці принципи продовжують формувати його зовнішню політику та глобальний імідж. Відмовившись від західної ліберальної моделі «м'якої сили», заснованої на європейських цінностях, Китай просуває дискурс, заснований на конфуціанській етиці, принципі невтручання та цивілізаційному наративі, який висвітлює Китай як морально правильну, історично багату та миролюбну державу. Ці ідеологічні елементи функціонують не лише як риторичні стратегії, але й як керівні норми, закріплені в офіційних документах, дипломатичній мові та політичній освіті.

Одне з центральних ідеологічних джерел китайської «м'якої сили» — конфуціанство, яке наголошує на гармонії, ієрархії, моральному вихованні та важливості соціального порядку. У контексті міжнародних відносин це виражається у просуванні гармонії над конфліктами, взаємній повазі в дипломатії та тезі про те, що міжнародні відносини не повинні диктуватися політикою сили. З початку 2000-х років процес відродження конфуціанських ідеалів у внутрішній політиці також був спроектований назовні як частина зусиль Китаю, спрямованих на протиставлення себе західним геополітичним моделям. Ці зусилля були інституціоналізовані в таких ініціативах, як створення Інститутів Конфуція по всьому світу, які були чітко пов'язані зі стратегією підвищення культурної привабливості та позитивного іміджу Китаю. Конфуціанська мудрість лежить в основі китайського бачення багатополлярної, збалансованої міжнародної системи, де співпраця та спільні цінності мають перевагу над примусом.

Ще одним ідеологічним стовпом китайської м'якої сили є принцип невтручання у внутрішні справи інших країн. Вперше сформульована в «П'яти принципах мирного співіснування» Чжоу Еньлая, першого прем'єр-міністра і міністра закордонних справ Китаю, в 1950-х роках, ця доктрина залишається центральним елементом міжнародних меседжів Китаю. Цей принцип був ще раз підтверджений у Білій книзі «Китайська демократія» 2021 року, в якій наголошується, що жодна країна не має права нав'язувати свою політичну систему іншим³⁶. У країнах Глобального Півдня, особливо в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну, ця позиція має потужну підтримку на противагу західним умовам та практикам втручання. Також ці принципи були підкреслені ще раз Сі Цзіньпіном у промові 28 червня 2024 року з нагоди 70-ї річниці П'яти принципів, де він наголосив на взаємній повазі та рівності як наріжних каменях китайської дипломатії³⁷.

Цивілізаційний дискурс Китаю ще більше відрізняє його модель «м'якої сили» від західної. Лідери часто говорять про Китай не просто як про державу, а як про державу-цивілізацію (文明型国家 Wénmíng xíng guójiā) – концепція, яка посідає важливе місце в партійних документах і промовах керівництва. Також важливо зазначити про концепцію «добре розповідати історію Китаю» (讲好中国故事 Jiǎng hǎo zhōngguó gùshi), яка покликана проєктувати цей цивілізаційний наратив на світову аудиторію, на якій неодноразово наголошував Сі Цзіньпін і яка знайшла відлуння в керівних принципах пропаганди. Наприклад, у 2013 році на Національній конференції з питань пропаганди та ідеологічної роботи він заявив, що «Ми повинні добре інформувати зовнішній світ, інноваційно підходити до інформування зовнішнього світу, зосередитися на створенні нових

³⁶ *Zhōngguó de mínzhǔ 中国的民主 [China's democracy]*, Báipíshū 白皮书 [White Paper] (2021年12月4日) (Zhōngguó 中国 [China]). https://www.gov.cn/zhengce/2021-12/04/content_5655823.htm

³⁷ *Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]*. (2024年6月28日). *Xìjìnpíng zài hépíng gòngchǔ wǔ xiàng yuánzé fābiào 70 zhōunián jìniàn dàhuì shàng de jiǎnghuà (quánwén)*. 习近平在和平共处五项原则发表70周年纪念大会上的讲话 (全文) [Xi Jinping's speech at the 70th anniversary of the Five Principles of Peaceful Coexistence (full text)]. https://www.gov.cn/yaowen/liebiao/202406/content_6959889.htm

концепцій, нових категорій і нових виразів, які об'єднують Китай і зовнішній світ, добре розповідати історію Китаю і добре поширювати голос Китаю»³⁸. Мета – не лише захистити Китай від негативних характеристик, але й утвердити позитивну, морально цілісну ідентичність держави, нації та народу.

Таким чином, «м'яка сила» Китаю більше не є абстрактною або ситуативною концепцією. Вона стратегічно вбудована в довгострокову ідеологічну траєкторію країни та інституційно підтримується партійними директивами, зовнішньополітичними білими книгами і, нещодавно, кодифікована в національному законодавстві. Легалізація таких ключових принципів, як взаємоповага, мирне співіснування, сталий розвиток, культурне співробітництво та моральний авторитет, свідчить про намір Китаю закріпити та легітимізувати свою «м'яку силу» у світі – особливо в таких регіонах, як Латинська Америка та Карибський басейн, де ці цінності резонують з місцевими пріоритетами та історичною чутливістю. Більше того, перехід до більш прагматичної моделі «м'якої сили», що базується на розвитку інфраструктури, фінансовій допомозі, підтримці охорони здоров'я та стратегічних комунікаціях, позиціонує Китай як впевненого, але не насильницького гравця в міжнародній системі, яка змінюється щодня. До того ж, усі ці ідеологічні елементи – конфуціанство, принцип невтручання та цивілізаційна значущість – створюють цілісний фундамент для «м'якої сили» Китаю. У латиноамериканському контексті ці ідеї дозволяють Китаю позиціонувати себе не просто як економічного партнера, а як культурно та ідеологічно привабливого глобального актора та партнера, що пропонує повагу, розвиток та альтернативне бачення міжнародних відносин.

³⁸ Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2013年8月20日). *Xìnpíng qiángdiào: Nǚlì bǎ xuānchuán sīxiǎng gōngzuò zuò dé gèng hǎo* 习近平强调: 努力把宣传思想工作做得更好 [Xi Jinping stressed: Strive to do a better job in propaganda and ideological work]. https://www.gov.cn/ldhd/2013-08/20/content_2470599.htm

2.2. Інституційні засади реалізації політики «м'якої сили» Китайської Народної Республіки

Інституційні основи політики м'якої сили Китаю є складною та скоординованою системою, очолюваною державними та партійними органами, які відіграють центральну роль у розробці, реалізації та регулюванні зовнішнього культурного впливу та публічної дипломатії. Ці інституції функціонують у рамках більш широкої стратегічної структури зовнішньої політики Китаю, яка визначається керівництвом КПК і викладена в ключових правових та ідеологічних документах, зокрема в рішеннях сесій Всекитайських зборів народних представників, директивах Державної ради та результатах з'їздів КПК.

Правову основу цієї діяльності закладено в таких документах, як Конституція Китайської Народної Республіки (1982 р.), яка підкреслює роль держави у сприянні культурних обмінів та мирному міжнародному співробітництву³⁹. Крім того, Закон про розвиток базової національної освіти (1995 р.) та Закон про освіту КНР (1995 р.) підтримують поширення китайської мови та культури за кордоном⁴⁰. Важливо, що хоча єдиного «Закону про м'яку силу» не існує, відповідні положення можна знайти в Законі КНР «Про зовнішні зносини» від 28.06.2023, який прямо надає державі мандат на просування китайської культури за кордоном, економічні та інфраструктурні ініціативи і регулювання зовнішніх обмінів⁴¹.

В основі цієї структури лежить *Центральна комісія з питань закордонних справ* – вищий орган, що приймає рішення щодо зовнішньої політики, який діє під безпосереднім керівництвом ЦК КПК, створений у 2018 році в рамках інституційних реформ Сі Цзіньпіна з метою посилення координації зовнішньополітичного апарату Китаю відповідно до «Плану поглиблення

³⁹ Zhonghua Renmin Gongheguo Xianfa 中华人民共和国宪法 [Constitution of the People's Republic of China] (1982). https://www.gov.cn/guoqing/2018-03/22/content_5276318.htm

⁴⁰ Zhōnghuá rénmin Gònghéguó jiàoyù fǎ 中华人民共和国教育法 [Education Law of the People's Republic of China] (1995). https://www.gov.cn/banshi/2005-05/25/content_918.htm

⁴¹ Ibid

реформування партійних та державних інституцій»⁴². Комісія відповідає за забезпечення ідеологічної послідовності та єдиного напрямку зусиль із зовнішньої взаємодії, включаючи публічну дипломатію та культурну промоцію, затвердження тем і меседжів у закордонному пропагандистському контенті, в тому числі в тих, що поширюються через державні ЗМІ та Інститути Конфуція. Його директиви впливають на те, як китайська культура, політика розвитку та політичні цінності формулюються для міжнародної аудиторії. В останні роки, особливо після 20-го Національного з'їзду КПК у 2022 році і до 2025 року, Комісія все більше наголошує на ролі м'якої сили як засобу формування міжнародного дискурсу та сприяння створенню сприятливого міжнародного середовища для піднесення Китаю. Робочі настанови органу посиляються на «Думки Сі Цзіньпіна про дипломатію» як на основу політики, які включають просування китайської ідеології, цінностей та моделі розвитку на глобальному рівні через культурні та ідеологічні канали.

У 2023 році на робочій конференції комісії також були обговорені основні моменти та шляхи реалізації м'якої сили Китаю за кордоном, зокрема було згадано що «побудова співтовариства загальнолюдської мети є основною концепцією зовнішньополітичної думки Сі Цзіньпіна, яка є китайською моделлю побудови світу і як його будувати, що втілює погляд КПК на світ, порядок і цінності, відповідає загальним прагненням народів усіх країн, вказує напрямки розвитку світової цивілізації, і є високою метою, яку переслідує дипломатія великої держави з китайською специфікою в нову епоху. ... У двох словах, побудова співтовариства загальнолюдської мети – це прагнення побудувати світ тривалого миру, універсальної безпеки, загального процвітання, відкритості та інклюзивності, чистоти і краси, зі сприянням глобальному управлінню, заснованому на спільній справі і спільному використанні як шляху до його

⁴² Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2018年3月21日). Zhōnggòng zhōngyāng yìnfā "shēnhuà dǎng hé guójiā jīgòu gǎigé fāng'àn" 中共中央印发《深化党和国家机构改革方案》[The CPC Central Committee issued the "Plan for Deepening the Reform of Party and State Institutions"]. https://www.gov.cn/zhengce/2018-03/21/content_5276191.htm#1

досягнення, практиці спільних цінностей для всього людства як універсального орієнтиру, сприянню побудові нового типу міжнародних відносин як основної підтримки, і реалізації Глобальної ініціативи розвитку, Глобальної ініціативи безпеки і Глобальної цивілізаційної ініціативи як стратегічного керівництва»⁴³. Тут можна побачити зазначення Комісії складових китайської м'якої сили (сталий розвиток, культура та цінності, економіка) та заклик до роботи в цих напрямках і надалі.

Центральне бюро пропаганди КПК, також відомий як бюро публічної інформації, відіграє ключову роль у формуванні та поширенні ідеологічної риторики Китаю як всередині країни, так і за її межами. Як один з головних ідеологічних органів у партійно-державній системі, він має завдання просувати офіційне тлумачення соціалізму з китайською специфікою та зміцнювати міжнародну правомірність китайської моделі управління. Бюро працює у тісній співпраці з *Інформаційним бюро Державної ради* та *Центральним бюро цивілізації* з метою реалізації комплексних стратегій м'якої сили. Однією з найважливіших платформ, якою керує бюро, є Мережа цивілізації Китаю (中国文明网 Zhōngguó wénmíng wǎng), офіційно перезапущена в 2024 році як центральний хаб для ідеологічного та культурного просування⁴⁴. Цей сайт об'єднує пропагандистський контент, освітні кампанії та проекти духовної цивілізації керуючись вказівками Сі Цзіньпіна щодо роботи з пропаганди, ідеології та культури «підвищувати вплив, авторитет та довіру до засобів масової інформації, ... постійно посилювати м'яку силу країни та вплив китайської культури, забезпечуючи міцну ідеологічну базу, потужну духовну силу та сприятливі культурні умови для всебічного будівництва соціалістичної країни та

⁴³ Zhōnghuá rénmin gònghéguó guójiā hùliánwǎng xīnxī bàngōngshì 中华人民共和国国家互联网信息办公室 [Cyberspace Administration of China]. (2023年12月28日). Zhōngyāng wàishì gōngzuò huìyì zài běijīng jǔxíng xījìnpíng fābiǎo zhòngyào jiǎnghuà 中央外事工作会议在北京举行 习近平发表重要讲话 [The Central Foreign Affairs Work Conference was held in Beijing and Xi Jinping delivered an important speech]. https://www.cac.gov.cn/2023-12/28/c_1705433013251362.htm

⁴⁴ Zhōngguó jīngshén wénmíng wǎng wǎngzhàn 中国精神文明网网站 [China Spiritual Civilization Network]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <http://www.wenming.cn/>

всєбічного просування великого відродження китайської нації»⁴⁵. Він функціонує як авторитетний аналітичний центр та інформаційне сховище, сприяючи скоординованому поширенню наративів та демонструючи культурну та управлінську модель Китаю як морально вищу та корисну для всього світу.

Правові та ідеологічні засади цієї діяльності ґрунтуються на ключових документах партії та білих книгах, зокрема білій книзі 2023 року «Спільно будуємо співтовариство загальнолюдської мети: ініціативи та дії Китаю», яка підкреслює зобов'язання Китаю «добре розповідати історію Китаю» та просувати такі цінності, як взаємна повага, невтручання та культурне розмаїття⁴⁶. Ця концепція реалізується через кампанії, що наголошують на «китайській просуності» як альтернативі західній ліберальній демократії. Інформаційне бюро виконує функції адміністративного органу, відповідального за реалізацію комунікаційних стратегій КПК за кордоном. Воно готує та публікує білі книги іноземними мовами, організовує міжнародні прес-конференції та сприяє проведенню інтерв'ю з партійними чиновниками для поширення стратегічних повідомлень Китаю. Публікації Інформаційного бюро, включаючи регулярні оновлення національних цілей розвитку, позицій зовнішньої політики та реформ управління, спрямовані на поліпшення міжнародного іміджу Китаю та протидію негативним уявленням, особливо щодо таких питань, як права людини та глобальне управління.

Центральне бюро цивілізації, яке працює спільно з Бюро пропаганди, відіграє ключову роль у побудові того, що офіційно називається «духовною цивілізацією». Це включає просування традиційних китайських чеснот, боротьбу

⁴⁵ Zhōngguó jīngshén wénmíng wǎng wǎngzhàn 中国精神文明网网站 [China Spiritual Civilization Network]. (2023年10月8日). *Xìjìnpíng duì xuānchuán sīxiǎng wénhuà gōngzuò zuòchū chóng yào zhǐshì* 习近平对宣传思想工作作出重要指示 [Xi Jinping issued important instructions on propaganda, ideology and cultural work]. http://www.wenming.cn/ttn/zyjh/202310/t20231008_6680207.shtml

⁴⁶ *Xiéshǒu gòujiàn rénlèi mìngyùn gòngtóngtǐ: Zhōngguó de chàngyì yǔ xíngdòng* 携手构建人类命运共同体: 中国的倡议与行动 [Working together to build a community with a shared future for mankind: China's initiatives and actions] Báipishū 白皮书 [White Paper] (2023年10月8日) (Zhōngguó 中国 [China]). https://www.mfa.gov.cn/web/zyxw/202309/t20230926_11150108.shtml

з небажаними соціальними поведінками та сприяння патріотичному вихованню. Ці кампанії поширюються на міжнародному рівні, щоб представити Китай як морально обґрунтовану цивілізаційну державу з довгою і безперервною культурною історією. Бюро підтримує тісну координацію зі школами, культурними організаціями та засобами масової інформації, щоб забезпечити ідеологічну узгодженість і широке охоплення. Інституційна синергія між Бюро пропаганди, Інформаційним бюро та Бюро цивілізації дозволяє застосовувати комплексний підхід до м'якої сили, поєднуючи цифрові медіа, освітній контент, культурну дипломатію та політичні послання.

Ключовим прикладом поєднання м'якої сили та геополітичної стратегії є те, як Центр цивілізаційних досліджень (文明智库 Wénmíng zhīkù), що діє через Мережу цивілізації Китаю, формує висвітлення ініціативи «Спільно будуємо ОПОШ»⁴⁷. На своїй спеціальній підплатформі Центр часто публікує статті, що поєднують культурну дипломатію з розвитком інфраструктури, висвітлюючи міжлюдські обміни, художні виставки та ініціативи щодо спільного спадку в рамках ширшої ініціативи ОПОШ. Ця форма наративного висвітлення стратегічно представляє масштабні інфраструктурні та торговельні проєкти не тільки як економічне співробітництво, але й як цивілізаційний обмін, де Китай зображується як доброзичливий політичний лідер. Наприклад, одні статті зосереджуються на музичних виставах, майстер-класах з каліграфії та молодіжних обмінах, що відбуваються під час форумів ОПОШ, а серед них можна прочитати статті про побудову залізничних шляхів та портів. Це навмисне поєднання жорстких і м'яких елементів відображає тактику КПК щодо вбудовування стратегічних цілей у культурну структуру, маскуючи геополітичні амбіції під мовою гармонії, взаємного навчання та глобальної дружби. Це ефективно розмиває межі між впливом, зумовленим інфраструктурою, та м'якою

⁴⁷ Zhōngguó jīngshén wénmíng wǎng wǎngzhàn 中国精神文明网网站 [China Spiritual Civilization Network]. (n.d.). Gòng jiàn "yīdài yīlù" 共建“一带一路” [Jointly build the "Belt and Road" initiative]. Retrieved April 14, 2025, from <http://www.wenming.cn/zg/wmzk/yl/index.html>

силою, зображуючи проєкти з чіткими геополітичними наслідками як доброзичливу культурну діяльність.

Величезний державний медіа-апарат Китаю підсилює це послання на міжнародній арені. Інформаційне агентство «Xinhua»⁴⁸, газети «China Daily»⁴⁹ та «People's Daily»⁵⁰, Міжнародне радіо Китаю (CRI)⁵¹ та Китайська глобальна телевізійна мережа (CGTN)⁵² працюють під керівництвом КПК і транслюють контент, адаптований для іноземної аудиторії, різними мовами, включаючи англійську, іспанську, французьку, арабську, російську та португальську. У той час як внутрішній контент часто зосереджується на лояльності до партії та національній єдності, медіа-контент, орієнтований на закордонну аудиторію, наголошує на мирному розвитку, міжкультурному діалозі та ролі Китаю як відповідального глобального гравця. Наприклад, CGTN продукує багатомовні документальні фільми про проєкти ініціативи ОПОШ, які подаються як культурні мости, а закордонні представництва Xinhua висвітлюють вивчення китайської мови в країнах-партнерах, діяльність Інституту Конфуція та участь Китаю в культурних програмах ООН. Ці платформи щодня публікують і транслюють контент, підтримуючи високу продуктивність на телебаченні, радіо, в цифрових та друкованих ЗМІ. Їхня відмінність полягає не тільки в мовному орієнтуванні, але й у риторичній структурі: внутрішні наративи мають нормативний тон щодо ідеології, тоді як закордонні матеріали мають переконливий, часто емпатичний тон, спрямований на підвищення сприйнятливості, а не на примус до покори.

Міністерство закордонних справ Китайської Народної Республіки є основним виконавчим органом, відповідальним за реалізацію стратегій м'якої

⁴⁸ Xīnhuá tōngxùnshè 新华通讯社 [Xinhua News Agency]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <http://www.news.cn/>

⁴⁹ Zhōngguó rìbào wǎng 中国日报网 [China Daily]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <https://cn.chinadaily.com.cn/>

⁵⁰ Rénmín wǎng 人民网 [People's Daily Online]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <http://www.people.com.cn/>

⁵¹ CRIonline. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <https://www.cri.cn/>

⁵² CGTN. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <https://www.cgtn.com/>

сили за кордоном. На практиці МЗС керує дипломатичними місіями, які реалізують публічну дипломатію, організовують культурні заходи та займаються медіа-дипломатією. Правова основа для цих заходів закладена в Законі про зовнішні зносини Китайської Народної Республіки, прийнятому в 2023 році, який закріплює зобов'язання Китаю щодо мирного розвитку, взаємної вигоди та просування китайської культури і цінностей як невід'ємної складової дипломатії⁵³. Тільки за 2025 рік МЗС повідомило про понад 110 заходів культурної дипломатії по всьому світу, включаючи Тиждень Китаю, відвідування освітніх закладів, виставки на тему Шовкового шляху та святкування китайського Нового року у понад 100 країнах⁵⁴.

Діяльність МЗС КНР у сфері «м'якої сили» також визначається та легітимізується низкою політичних документів та білих книг, які чітко встановлюють погляди Китаю на світову політику, визначають його дипломатичні пріоритети та висвітлюють ідеологічну політику країни. Одним з основних є офіційний документ «Зовнішня політика Китаю», опублікований на сайті МЗС, який підкреслює прихильність країни до «мирного співіснування, взаємної вигоди та безпрограшної співпраці» як основи її міжнародної діяльності⁵⁵. Ця основоположна концепція зміцнює культурну дипломатію Китаю як важливий елемент розбудови добросусідства та міжнародної довіри. Крім того, біла книга «Спільно будуємо співтовариство загальнолюдської мети: ініціативи та дії Китаю» (2023 р.) чітко представляє публічну дипломатію та культурні обміни як інструменти «сприяння взаємному навчанню між

⁵³ Ibid

⁵⁴ Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (n.d.). *Wàijiāo dòngtài – Zhù wài bàodào* 外交动态 - 驻外报道 [Diplomatic News – Overseas Reports]. Retrieved April 14, 2025, from https://www.mfa.gov.cn/web/wjdt_674879/zwbdt_674895/index.shtml

⁵⁵ Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2024年3月28日). *Zhōngguó wàijiāo zhèngcè* 中国外交政策 [China's Foreign Policy]. https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zcwj_674915/200608/t20060824_9868937.shtml

цивілізаціями» та побудови довгострокової дружби з країнами, що розвиваються, в тому числі в регіоні ЛАК⁵⁶.

Водночас, у політичному документі «Китайська пропозиція щодо реформування та побудови глобального управління» (2023 р.) підкреслюється необхідність «зміцнення зв'язків між людьми» як форми «м'якої сили», що підтримує ширше бачення Китаю в сфері глобального лідерства та зазначається, що «інформаційна сила є невід'ємною частиною всеосяжної національної могутності», безпосередньо пов'язуючи глобальні комунікаційні стратегії та культурний вплив із зовнішньополітичними цілями країни⁵⁷. Цей інституційний дискурс ще більше підкріплюється спеціальними білими книгами для конкретних регіонів, організацій та країн, такими як «Співпраця між Китаєм та Африкою в нову епоху» (2021 р.), в якій окреслено модель регіонального співробітництва, що поєднує інфраструктурну допомогу, освітні обміни та культурні програми, багато з яких віддзеркалюються у підході Китаю до регіону Латинської Америки та Карибського басейну⁵⁸.

Крім того в документі «Спільне будівництво ініціативи «Один пояс, один шлях»: важлива практика створення співтовариства загальнолюдської мети» (2023 р.) позиціонує культурні та освітні обміни як ключові інструменти «м'якої сили» в рамках ширшої Ініціативи «Один пояс, один шлях». У ньому стверджується, що «ОПОШ – це не просто економічна ініціатива, а міст для культурної комунікації та взаєморозуміння», підкреслюючи стратегічну функцію «м'якої сили» у просуванні геополітичного балансу та економічної

⁵⁶ *Xiéshǒu gòujiàn rénlei mìngyùn gòngtóngtǐ: Zhōngguó de chàngyì yǔ xíngdòng* 携手构建人类命运共同体: 中国的倡议与行动 [Working together to ...]

⁵⁷ *Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù* 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2023年9月13日). *Guānyú quánqíu zhìlǐ biànéhé hé jiànshè de zhōngguó fāng'àn* 关于全球治理变革和建设的中国方案 [China's proposal for global governance reform and construction]. https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zcwj_674915/202309/t20230913_11142009.shtml

⁵⁸ *Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù* 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2021年11月26日). *Xīn shídài de zhōng fēi hézuò* 新时代的中非合作 [China-Africa Cooperation in the New Era]. https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zcwj_674915/202111/t20211126_10453869.shtml

дипломатії⁵⁹. Ці документи формують ідеологічну та політичну інфраструктуру роботи МЗС, що дозволяє йому реалізовувати ініціативи «м'якої сили», які є юридично обґрунтованими, політично узгодженими та мають глобальний резонанс.

Іншою важливою інституцією є *Міністерство освіти КНР*, яке відіграє вирішальну роль у міжнародному освітньому співробітництві та культурному обміні. Його завданням є інституціоналізація м'якої сили через освітню дипломатію та просування мови за кордоном. Правова та нормативна база, що регулює діяльність міністерства, включає такі основоположні документи, як «Закон про освіту КНР» (1995 р.)⁶⁰, «Закон про обов'язкову освіту КНР» (1986 р.)⁶¹, «Концепція Десятого п'ятирічного плану національного економічного і соціального розвитку КНР» (2001 р.)⁶², «Рішення Державної ради про реформу і розвиток базової освіти» (2001 р.)⁶³, «Посилення міжнародної промоції китайської мови» (2007 р.)⁶⁴, та «Думка Міністерства освіти, Державної мовної комісії та Адміністрації кіберпростору Китаю щодо посилення розвитку

⁵⁹ Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2023年10月10日). Gòngjiàn "yīdài yīlù": Gòujiàn rénlèi mìngyùn gòngtóngtǐ de zhòngdà shíjiàn 共建“一带一路”：构建人类命运共同体的重大实践 [Jointly building the Belt and Road Initiative: a major practice in building a community with a shared future mankind]. https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zcwj_674915/202310/t20231010_11158751.shtml

⁶⁰ Zhōnghuá rénmin gònghéguó jiàoyù fǎ 中华人民共和国教育法 [Education Law of ...]

⁶¹ Zhōnghuá rénmin gònghéguó yìwù jiàoyù fǎ 中华人民共和国义务教育法 [Compulsory Education Law of the People's Republic of China] (1986). https://www.gov.cn/banshi/2005-05/25/content_920.htm

⁶² Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuàn 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2001年3月15日). Zhōnghuá rénmin gònghéguó guómín jīngjì hé shèhuì fāzhǎn dì shí gè wǔ nián jìhuà gāngyào 中华人民共和国国民经济和社会发展第十个五年计划纲要 [Outline of the Tenth Five-Year Plan for National Economic and Social Development of the People's Republic of China]. https://www.gov.cn/gongbao/content/2001/content_60699.htm

⁶³ Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuàn 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2001). Guówùyuàn guānyú jīchǔ jiàoyù gǎigé yǔ fāzhǎn de juédìng 国务院关于基础教育改革与发展的决定 [Decision of the State Council on the Reform and Development of Basic Education]. https://www.gov.cn/gongbao/content/2001/content_60920.htm

⁶⁴ Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuàn 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2007年05月30日). Jiāqiáng hànǔ guójì tuīguǎng gōngzuò 加强汉语国际推广工作 [Strengthening the international promotion of Chinese language]. https://www.gov.cn/ztlz/jygz/content_631088.htm

цифрової китайської мови та просування інформатизації мови та письма» (2025 р.)⁶⁵. Ці документи закріплюють намір Китаю модернізувати свою мовну політику та використовувати цифрові платформи для розширення охоплення викладання китайської мови, а саме мандаринської. Міжнародна орієнтація міністерства також проявляється в регіональних політичних документах, таких як «Малюючи нову картину освітнього співтовариства ШОС» (2025 р.), яка демонструє прагнення Китаю інтегрувати розвиток освіти в більш широкий геополітичний та дипломатичний порядок денний⁶⁶.

Одним з його ключових робочих інструментів є система Інститутів Конфуція, яка після організаційної реструктуризації тепер працює під егідою Китайського фонду міжнародної освіти за підтримки Центру мовної освіти та співробітництва. Станом на 2025 рік понад 400 філій Інституту Конфуція та 84 філії Класів Конфуція діють у 156 країнах світу (див. Додаток 2)⁶⁷. Ці установи пропонують курси китайської мови, організовують культурні фестивалі та всесвітній конкурс «Китайський міст», підготовку вчителів, академічний обмін та сертифікацію мовних знань – інструменти культурної м'якої сили, які зміцнюють позитивний імідж Китаю через освітню адаптацію. Згідно з Статутом Інституту Конфуція (2006 р.)⁶⁸ та Планом розвитку Інституту Конфуція (2012-

⁶⁵ Zhōnghuá rénmin Gònghéguó jiàoyù bù 中华人民共和国教育部 [Ministry of Education of the People's Republic of China]. (2025). *Jiàoyù bù guójiā yǔ wěi zhōngyāng wǎng xìn bàn guānyú jiāqiáng shùzì zhōngwén jiànshè tuījìn yǔyán wénzì xīnxi huà fāzhǎn de yìjiàn* 教育部 国家语委 中央网信办关于加强数字中文建设 推进语言文字信息化发展的意见 [Opinions of the Ministry of Education, the National Language Commission and the Central Cyberspace Affairs Commission on strengthening the construction of digital Chinese and promoting the development of language and writing informationization]. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuàn 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202503/content_7016543.htm

⁶⁶ Zhōnghuá rénmin Gònghéguó jiàoyù bù 中华人民共和国教育部 [Ministry of Education of the People's Republic of China]. (2025年5月13日). *Gòng huì shàng hé jiàoyù gòngtóngtǐ xīn tújǐng* 共绘上合教育共同体新图景 [Drawing a new picture of the SCO education community]. http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/s5147/202505/t20250513_1190395.html

⁶⁷ Kǒngzǐ xuéyuàn 孔子学院 [Confucius Institute]. (n.d.). *Quánqiú kǒng yuàn* 全球孔院 [Confucius Institutes around the world]. Retrieved April 20, 2025, from <https://ci.cn/qqwl/qqky>

⁶⁸ Zhōnghuá rénmin Gònghéguó jiàoyù bù 中华人民共和国教育部 [Ministry of Education of the People's Republic of China]. (2006年10月1日). *Kǒngzǐ xuéyuàn zhāngchéng* 孔子学院章程 [Confucius Institute Charter]. http://www.moe.gov.cn/srcsite/zsdwxxgk/200610/t20061001_62461.html

2020 рр.), ці платформи мають на меті «задовольнити потреби людей з різних країн у вивченні китайської мови, поглибити розуміння китайської мови та культури, а також розвивати дружні відносини між Китаєм та рештою світу»⁶⁹.

Додатковим механізмом м'якої сили міністерства є Китайська рада з питань стипендій, яка сприяє реалізації міжнародних навчальних програм, що фінансуються урядом. Згідно з місією Ради, вона «присвячує себе розвитку міжнародного обміну та співпраці в галузі освіти, а також наданню фінансової допомоги громадянам Китаю для навчання за кордоном та іноземним громадянам для навчання в Китаї»⁷⁰. Станом на 2025 рік Рада пропонує понад 270 різних стипендіальних програм, зазначених на платформі CampusChina (станом на 07.05.2025), включаючи «Стипендію Шовкового шляху» та «Стипендію Китай-AUN» для країн АСЕАН⁷¹. Ці стипендії призначені для студентів, зокрема з країн ЛАК, в рамках більш широких зусиль Китаю з розвитку довгострокових партнерських відносин у галузі освіти та наукової співпраці.

Центр мовної освіти та співпраці, який виступає оперативним мостом між внутрішньою освітньою політикою та міжнародним культурним співробітництвом, також відіграє важливу роль у цій інституційній структурі. Він розробляє та реалізує численні програми, зосереджені на цифровій освіті, стандартах викладання мов, міжнародних тестуваннях, сертифікації вчителів та розробці навчальних програм. Зокрема, станом на 2025 рік його проєкти включають онлайн-платформу «Китайський міст», яка проводить мовні

⁶⁹ Zhōnghuá rénmin gònghéguó jiàoyù bù 中华人民共和国教育部 [Ministry of Education of the People's Republic of China]. (2013年2月28日). *Kǒngzǐ xuéyuàn fāzhǎn guīhuà (2012—2020 nián)* 孔子学院发展规划(2012—2020年) [*Confucius Institute Development Plan (2012-2020)*]. http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/gzdt_gzdt/s5987/201302/t20130228_148061.html

⁷⁰ Guójiā liúxué jījīn guǎnlǐ wěiyuánhui 国家留学基金管理委员会 [China Scholarship Council]. (n.d.). *Guānyú wǒmen 关于我们* [*About Us*]. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.csc.edu.cn/about>

⁷¹ Campus China. (n.d.). *Scholarships*. Retrieved May 7, 2025, from <https://www.campuschina.org/scholarships/index.html>

конкурси, навчальні табори та інтерактивні модулі для учнів з усього світу⁷². У регіоні ЛАК ці інструменти були локалізовані та поширені через двосторонні угоди про співпрацю, часто за сприяння китайських посольств у співпраці з місцевими університетами. Ці зусилля вписуються в більш широку концепцію Китаю щодо побудови «співтовариства загальнолюдської мети», про що неодноразово зазначалося в різних білих книгах МЗС, узгоджуючи освітню діяльність із стратегією міжнародного іміджу Китаю.

Завдяки цій інституційній тісно-сплетеній архітектурі, закріпленій у правових нормах, адміністративному плануванні та мережі транснаціональних освітніх партнерств, Міністерство освіти демонструє, як м'яка сила не тільки ідеологічно підтримується, але й систематично впроваджується. Освітня дипломатія залишається важливим інструментом у глобальній комунікації держави, підвищуючи міжнародний авторитет Китаю та формуючи сприятливе ставлення серед нових еліт у стратегічних регіонах.

Міністерство культури і туризму КНР відіграє важливу роль у стратегії м'якої сили держави, просуваючи китайську культурну ідентичність та сприяючи міжнародній культурній співпраці. Воно виконує функції центрального органу з формування політики та адміністративного управління, контролюючи як культурне виробництво, так і дипломатію у сфері виїзного туризму, з метою покращення міжнародного іміджу Китаю через глобальне поширення традиційної та сучасної китайської культури. Його діяльність базується на основних стратегічних документах, таких як «Чотирнадцятий п'ятирічний план національного, економічного та соціального розвитку Китайської Народної Республіки та довгострокові цілі на 2035 рік»⁷³ (2021 р.) та «Чотирнадцятий п'ятирічний план розвитку культури»⁷⁴ (2022 р.), які

⁷² Zhōngwài yǔyán jiāoliú hézuò zhōngxīn 中外语言交流合作中心 [Center for Language Education and Cooperation]. (n.d.). Hànyǔ qiáo - gàishù 汉语桥 - 概述 [Chinese Bridge - Overview]. Retrieved May 3, 2025, from <http://www.chinese.cn/page/#/pcpage/project?id=129>

⁷³ Ibid

⁷⁴ Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2021年11月11日). Zhōnggòng zhōngyāng bàngōng tīng guówùyuan bàngōng tīng yìnfā 《“shísìwǔ” wénhuà fāzhǎn guīhuà》 中共中央办公厅 国务院办公厅印发

встановлюють конкретні цілі щодо розширення міжнародного культурного ринку, просування стратегій «виходу» на зовнішні ринки для китайських креативних індустрій та створення більш надійних каналів міжкультурної комунікації. Відповідно до цих цілей, міністерство зосереджується на підтримці виїзних культурних індустрій, дипломатії спадщини, міжнародних кінокопродукцій, виставок нематеріальної культурної спадщини та просуванні культурного туризму в державах-партнерах.

Важливо, що робота міністерства виходить далеко за межі Китаю і систематично інтегрується в оцінку його внутрішньої діяльності. Наприклад, у Статистичному бюлетені з розвитку культури та туризму за 2024 рік, опублікованому в травні 2025 року, є окремі розділи, присвячені міжнародній культурній діяльності⁷⁵. Він містить дані про кількість китайських художніх колективів, які виступають за кордоном, тижні китайського кіно та виставки, організовані в країнах-партнерах, а також двосторонні проекти з просування туризму. Бюлетень показує, що «Під кінець 2024 року в усьому світі було відкрито 50 закордонних центрів китайської культури та 20 закордонних туристичних представництв. Крім того, в Гонконзі було засновано Азіатський центр туристичного обміну, а в Тайвані – Тайбейське представництво Асоціації туристичного обміну між двома берегами Тайванської протоки та відділення в Гаосюні»⁷⁶. Ця міжнародна діяльність розглядається не лише як просвітницька, а як основний стовп культурного розвитку, що вимірюється кількісно поряд з показниками внутрішньої діяльності, такими як відвідуваність музеїв та доходи культурної індустрії.

《“十四五”文化发展规划》[The General Office of the CPC Central Committee and the General Office of the State Council issued the "14th Five-Year Plan for Cultural Development"]. https://www.gov.cn/zhengce/2022-08/16/content_5705612.htm

⁷⁵ Zhōnghuá rénmin Gònghéguó wénhuà hé lǚyóu bù 中华人民共和国文化和旅游部 [Ministry of Culture and Tourism of the People's Republic of China]. (2025年05月30日). 2024 Nián wénhuà hé lǚyóu fāzhǎn tǒngjì gōngbào 2024 年文化和旅游发展统计公报 [Statistical Communiqué on Culture and Tourism Development in 2024]. https://zwgk.mct.gov.cn/zfxxgkml/tjxx/202505/t20250530_960335.html

⁷⁶ Ibid

Інституційною основою цих міжнародних зусиль є глобальна мережа Китайських культурних центрів, які перебувають під наглядом Міністерства і слугують постійними центрами культурної дипломатії за кордоном. Станом на 2025 рік акі центри існують у 32 країнах світу (див. Додаток 3)⁷⁷. Ці центри організовують мовні курси, майстер-класи з каліграфії, виступи з бойових мистецтв, наукові конференції та кінопокази, спрямовані на популяризацію китайської цивілізації та культурної естетики. Крім того, Китайські культурні центри часто виконують функцію дипломатичних посередників, співпрацюючи з посольствами та Інститутами Конфуція, щоб забезпечити узгодженість наративів та відповідність їхніх повідомлень більш широким стратегічним цілям, сформульованим Центральним бюро пропаганди та Міністерством закордонних справ.

Отже, реалізація політики м'якої сили КНР спирається на щільну, керовану державою інституційну структуру, яка забезпечує ідеологічну узгодженість, оперативну послідовність та стратегічну адаптивність. Кожна інституція, функціонуючи у своїй сфері, зокрема дипломатії, освіті, економіці, культурі чи пропаганді, сприяє досягненню спільної мети: покращенню міжнародного іміджу та нормативної привабливості Китаю відповідно до національних інтересів. Ця централізована модель дозволяє систематично просувати китайські цінності, наративи та партнерства в глобальному масштабі, зокрема через ініціативи, що поєднують культурну взаємодію з цілями зовнішньої політики. Як свідчать останні заходи та планові документи, інституції м'якої сили Китаю стають дедалі більш витонченими у поєднанні стандартного короткотривалого впливу з довгостроковим геополітичним позиціонуванням, що робить м'яку силу не просто допоміжним інструментом, а невід'ємною складовою його комплексної стратегії зовнішньої політики.

⁷⁷ China Cultural Center. (n.d.). *Worldwide*. Retrieved May 3, 2025, from <http://en.cccweb.org/aboutccc/worldwide>

РОЗДІЛ 3

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ «М'ЯКОЇ СИЛИ» КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ У РЕГІОНІ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ ТА КАРИБСЬКОГО БАСЕЙНУ

3.1. Регіональна присутність та вплив «м'якої сили» Китайської Народної Республіки у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну

Протягом останніх двох десятиліть Китайська Народна Республіка поступово перетворилася з другорядного економічного гравця на стратегічного актора, що має широкий вплив у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну. Ця експансія була зумовлена не тільки прямими торгівлею, інвестиціями та розвитком інфраструктури, а й впровадженням всього цього у стратегію м'якої сили, що було сприйнято краще просто жорстких інструментів. Стратегічне застосування м'якої сили Китаю в регіоні ЛАК поєднує державну культурну дипломатію, взаємодію із ЗМІ, освіти та міжлюдські обміни з економічною допомогою та фінансуванням сталого розвитку, стираючи межі між м'якою та жорсткою силою в типово китайській моделі.

В основі розширення м'якої сили Китаю лежить наратив про взаємний розвиток, мирне співробітництво та співпраця Південь-Південь. Пекін просуває власний шлях розвитку як альтернативну модель ліберальній західній системі, позиціонуючи Китай як надійного партнера, вільного від колоніального минулого. Центральним елементом цієї стратегії є використання культурних, інформаційних та символічних ресурсів поряд із масштабними інфраструктурними та комунікаційними проектами, такими як ОПОШ.

Ключовою платформою для оцінки діяльності Китаю в регіоні є ініціатива AidData, яка документує масштаби, обсяги та секторальну орієнтацію офіційного фінансування Китаю. Згідно з «Глобальним набором даних про китайське фінансування розвитку» AidData, у період з 2001 по 2021 роки Китай виділив понад 279 мільярдів доларів на фінансування розвитку Латинської Америки та

Карибського басейну, підтримавши понад 2400 проєктів⁷⁸. Серед найбільших отримувачів допомоги були такі країни, як Венесуела, Бразилія, Аргентина та Еквадор. Хоча значна частина цієї допомоги була спрямована на фінансування інфраструктури, енергетики та гірничодобувної промисловості, багато проєктів явно включали такі компоненти м'якої сили, як фінансування культурних центрів, освітньої інфраструктури та програм обміну.

В даних, підготовленими AidData, також можна побачити скільки Китай проєктів має з кожною з країн регіону ЛАК за період 2000-2023 роки (див. Додаток 4)⁷⁹. База даних AidData 3.0 показує широку і стратегічну схему фінансової та матеріальної допомоги Китаю в Латинській Америці та Карибському басейні з 2000 по 2023 рік, підкреслюючи значення цього регіону в глобальній програмі розвитку та геополітичній політиці Китаю. Такі країни, як Бразилія (200 проєктів), Еквадор (232), Аргентина (189) та Венесуела (179), виділяються як ключові отримувачі допомоги, що свідчить про сильний інтерес Китаю до великих економік, багатих на природні ресурси, або країн, уряди яких відкриті до альтернативних партнерств у сфері розвитку поза західними інституціями. Ці високі цифри свідчать не тільки про фінансові потоки, а й про поглиблення дипломатичних та стратегічних зв'язків.

Менші країни Карибського басейну, такі як Домініка (110), Барбадос (109) та Гренада (141), також користуються значною увагою порівняно з їх розміром, що свідчить про те, що Китай надає значення цим країнам за дипломатичну підтримку на міжнародних форумах, доступ до морських шляхів або як плацдарм у ширшому Карибському басейні. І навпаки, відсутність проєктів у таких місцях, як Аруба, Беліз та декілька заморських територій, може свідчити про відсутність дипломатичного визнання (як у випадку з державами, що підтримують Тайвань),

⁷⁸ AidData. (n.d.). *China Global Development Dashboard*. Retrieved April 27, 2025, from <https://china.aiddata.org/>

⁷⁹ Goodman, S., Zhang, S., Malik, A.A., Parks, B.C., Hall, J. (2024). *AidData's Geospatial Global Chinese Development Finance Dataset, Version 3.0* [Dataset]. AidData. <https://www.aiddata.org/data/aiddatas-geospatial-global-chinese-development-finance-dataset-version-3-0>

обмежений стратегічний інтерес або логістичні та політичні перешкоди для співпраці.

Загалом, дані свідчать про те, що Китай надає пріоритет країнам з економічним потенціалом, політичною орієнтацією або регіональним впливом, водночас пропонуючи більш обмежену співпрацю країнам, де стратегічні, політичні або економічні вигоди видаються незначними або обмеженими.

Звіт AidData за 2023 рік «Завойовуючи серця, змінюючи думки: оцінка впливу підхід Китаю в Латинській Америці на основі даних» ще більше підкреслює спроби Китаю змінити суспільну думку за допомогою змішаного фінансування та культурної взаємодії. Замість того, щоб зосереджуватися виключно на кредитах і грантах, Китай тепер прагне сформувати сприятливу думку за допомогою символічних інвестицій, таких як будівництво бібліотек, театрів, стадіонів і медіа-об'єктів, багато з яких виконують подвійну функцію: допомога в розвитку та просування китайської культури. Наприклад, у таких країнах, як Болівія та Ямайка, фінансуванні за рахунок допомоги Інститути Конфуція та програми культурного співробітництва безпосередньо підтримуються Міністерством освіти Китаю та органами культурної дипломатії⁸⁰.

Ці зусилля координуються за допомогою дедалі більш складної інституційної структури, до якої входять Центральне бюро пропаганди КПК, Інформаційне бюро Державної ради та Міністерство культури і туризму. Ці органи формують міжнародний імідж Китаю за допомогою державних ЗМІ, таких як Xinhua, CGTN та China Daily, з локалізованим контентом іспанською та португальською мовами, призначеним для аудиторії країн ЛАК. CGTN en Español та China Radio International особливо активні в регіоні, висвітлюючи не тільки китайську культуру, а й співпрацю між Латинською Америкою та Китаєм та досягнення в ініціативі ОПОШ. Їхні повідомлення зазвичай протиставляють

⁸⁰ Sritharan, Narayani and Solis, Jonathan A., (2025, March 26). *Winning Hearts, Changing Minds: A Data-Driven Approach to Measure China's Influence in Latin America*. Florida International University. https://digitalcommons.fiu.edu/jgi_research/74

повагу Китаю до національного суверенітету та невтручання західним умовам, маючи на меті підвищити легітимність китайської моделі.

Xinhua Español, іспаномовна служба офіційного інформаційного агентства Китаю, відіграє ключову роль у поширенні китайської точки зору серед іспаномовної аудиторії. Вона розширила свій вплив на Латинську Америку, Іспанію та інші іспаномовні регіони та має станом на 2025 рік 23 філії в регіоні ЛАК⁸¹. Платформа пропонує різноманітний контент, включаючи новини, глибокі репортажі, аналітику, інтерв'ю та мультимедійні матеріали, що охоплюють теми від політики та економіки до культури, спорту, науки та технологій. Також у іспаномовної служби є свої додатки на IOS та Android. Маючи мережу кореспондентів по всьому світу та центральний офіс у Мадриді, Xinhua Español забезпечує своєчасне та всебічне висвітлення світових подій з китайської точки зору.

CGTN en Español є іспаномовним каналом глобальної телевізійної мережі Китаю. Він транслює різноманітні програми, включаючи новини, документальні та розважальні фільми, телепередачі та культурні шоу, призначені для іспаномовної аудиторії. Канал акцентує увагу на розповідях про розвиток Китаю, міжнародному співробітництві та культурній спадщині. Має акаунти на Фейсбукці (CGTN en Español, 16 млн читачів)⁸², X (CGTN Español, понад 570 тисяч читачів)⁸³, Ютубі (CGTN Español, понад 591 тисячі підписників)⁸⁴, Інстаграмі (cgtnenespanol, 100 тисяч читачів)⁸⁵, Вейбо (CGTN西班牙语频道, 741

⁸¹ Xīnhuá tōngxùnshè 新华通讯社 [Xinhua News Agency]. (n.d.). *Pàizhù guó (jìng) wài fēnzhī jīgòu* 派驻国 (境) 外分支机构 [Overseas branches]. Retrieved April 14, 2025, from http://www.xinhuanet.com/xhsld/2021-02/09/c_1211019859.htm

⁸² CGTN en Español [CGTN en Español]. (n. d.). [Facebook profile]. Facebook. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.facebook.com/cgtnenespanol>

⁸³ CGTN Español [@cgtnenespanol]. (n. d.). [X profile]. X. Retrieved April 14, 2025, from <https://x.com/cgtnenespanol>

⁸⁴ CGTN Español [@CGTNEspanol]. (n. d.). [YouTube profile]. YouTube. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.youtube.com/c/CGTNEspanol>

⁸⁵ CGTN en ESPAÑOL [@cgtnenespanol]. (n. d.). [Instagram profile]. Instagram. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.instagram.com/cgtnenespanol/>

тисяча читачів)⁸⁶ та Тіктоці (cgtnspanish CGTN Español, понад 22 тисячі підписників)⁸⁷. Завдяки партнерству з місцевими ЗМІ та виробництву контенту на різноманітних доступних платформах, актуального для латиноамериканських глядачів різного віку, CGTN en Español досягає широкого охоплення аудиторії та поширенні серед неї потрібних Китаю наративів.

Іспанська версія People's Daily, офіційної газети Комуністичної партії Китаю, поширює ідеологічні наративи Китаю серед іспаномовних читачів. Вона містить статті, що відповідають поглядам партії, і висвітлює внутрішню політику, міжнародні відносини та соціально-економічні події. Має акаунти на Фейсбукі (Diario del Pueblo en línea, 3,5 млн читачів)⁸⁸ та X (Pueblo En Línea, понад 141 тисячі читачів)⁸⁹. Надаючи контент іспанською мовою, People's Daily прагне впливати на громадську думку та просувати політичні та економічні моделі Китаю в латиноамериканському контексті.

Ці медіаплатформи функціонують як інструменти м'якої сили з геополітичним підтекстом. Регулярно повідомляючи про успіхи спільних ініціатив у таких сферах, як інфраструктура та освіта, вони зміцнюють імідж Китаю як доброзичливого партнера та надійного гравця. Однак медіаконтент, що випускається для міжнародної аудиторії, значно відрізняється від того, що поширюється всередині країни. У той час як внутрішні наративи часто наголошують на лояльності до партії та ідеологічній спадкоємності, контент, орієнтований на закордонну аудиторію, надає пріоритет доступності, культурній спорідненості та економічним можливостям.

З точки зору дипломатичної взаємодії, створення Форуму Китай-CELAC у 2015 році стало стратегічною віхою. Ця багатостороння платформа консолідує

⁸⁶ CGTN西班牙语频道 [@CGTN西班牙语频道]. (n. d.). [Weibo profile]. Weibo. Retrieved April 14, 2025, from <https://weibo.com/cgtnenespanol>

⁸⁷ CGTN Español [@cgtnspanish]. (n. d.). [TikTok profile]. TikTok. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.tiktok.com/@cgtnspanish>

⁸⁸ Diario del Pueblo en línea [Diario del Pueblo en línea]. (n. d.). [Facebook profile]. Facebook. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.facebook.com/Puebloenlinea>

⁸⁹ Pueblo En Línea [@PuebloEnLnea]. (n. d.). [X profile]. X. Retrieved April 14, 2025, from <https://x.com/PuebloEnLnea>

регіональну «м'яку силу» Китаю через декларації, плани дій та механізми співпраці, які виходять за межі міждержавної дипломатії. До них відносяться програми в галузі освіти, передачі технологій, культурного обміну та екологічної співпраці. Документ «Спільний план дій щодо співпраці Китаю та держав-членів CELAC у пріоритетних сферах (2022-2024 рр.)» визначає пріоритетами взаємне культурне розуміння, діджиталізацію освітнього контенту та міжлюдську дипломатію. Як зазначено в документі, «Китай і країни CELAC поглиблюватимуть співпрацю в галузі розвитку людських ресурсів і сприятимуть взаємному навчанню між цивілізаціями»⁹⁰.

Реалізація стратегії «м'якої сили» Китаю в регіоні здійснюється через структуровану систему відповідних офіційних документів і протоколів. Наприклад, документ «План співробітництва між Китаєм та країнами Латинської Америки і Карибського басейну (2015-2019 рр.)» окреслив такі фундаментальні сфери, як інфраструктура, наука і технології та культура, чітко заявивши про намір «сприяти взаєморозумінню і дружбі між народами»⁹¹. Цей ранній акцент на культурній дипломатії був також закріплений в установчому документі «Механізми та правила роботи Форуму Китай-CELAC», які інституціоналізували процедури форуму та підтвердили його довгострокову стратегічну орієнтацію⁹².

⁹⁰ Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共同体论坛 [China-CELAC Forum]. (2021年12月9日). *Zhōngguó—lā gòng tǐ chéngyuán guó zhòngdiǎn lǐngyù hézuò gòngtóng xíngdòng jìhuà (2022—2024) 中国—拉共同体成员国重点领域合作共同行动计划 (2022—2024)* [China-CELAC Joint Action Plan for Cooperation in Key Areas (2022-2024)]. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/202112/t20211208_10464107.htm

⁹¹ Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共同体论坛 [China-CELAC Forum]. (2015年1月21日). *Zhōngguó yǔ lāměi hé jiālèbǐ guójiā hézuò guīhuà (2015-2019) 中国与拉美和加勒比国家合作规划 (2015-2019)* [Cooperation Plan between China and Latin America and the Caribbean (2015-2019)]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/201501/t20150121_6284980.htm

⁹² Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共同体论坛 [China-CELAC Forum]. (2015年2月10日). *Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán jīzhì shèzhì hé yùn háng guīzé 中国-拉共同体论坛机制设置和运行规则* [China-CELAC Forum Mechanism Setting and Operation Rules]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/201502/t20150210_6284994.htm

Порівняльний аналіз останніх стратегічних документів по співпраці свідчить про чітку еволюцію в ключових сферах співробітництва, а саме аналіз «План співробітництва між Китаєм та країнами Латинської Америки і Карибського басейну (2015-2019 рр.)», «Спільний план дій зі співробітництва між Китаєм та державами-членами CELAC у пріоритетних сферах (2019-2021 рр.)», «Спільний план дій щодо співпраці Китаю та держав-членів CELAC у пріоритетних сферах (2022-2024 рр.)» та «Спільний план дій щодо співробітництва між Китаєм та державами-членами CELAC у пріоритетних сферах (2025-2027 рр.)». Якщо план на 2015-2019 роки був зосереджений на налагодженні тематичної співпраці в таких сферах, як сільське господарство, енергетика та культурний обмін, то план на 2019-2021 роки розширився, включивши цифрову економіку та співпрацю в боротьбі з бідністю, що відображає ширший міжнародний порядок денний розвитку Китаю^{93,94}. У плані на 2022-2024 роки пріоритетами стали цифрова освіта, охорона навколишнього середовища та співпраця в галузі охорони здоров'я, що демонструє реакцію Китаю на постпандемічні реалії та його прагнення інтегруватися в довгострокові плани розвитку регіону⁹⁵. Зокрема, план дій на наступні 2025-2027 роки, хоча ще не повністю оприлюднений, має на меті поглибити співпрацю в галузі зелених інновацій, освіти на основі штучного інтелекту та сталого міського планування, що свідчить про поступовий поворот до інструментів «м'якої сили» нового покоління⁹⁶.

⁹³ Ibid

⁹⁴ Zhōngguó-lā gòng tǐ lùn tán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (2018年2月2日). *Zhōngguó yǔ lā gòng tǐ chéngyuán guó yōuxiān lǐngyù hézuò gòngtóng xíngdòng jìhuà (2019—2021) 中国与拉共体成员国优先领域合作共同行动计划 (2019—2021)* [Joint Action Plan for Cooperation in Priority Areas between China and CELAC Member States (2019-2021)]. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/201802/t20180203_6285023.htm

⁹⁵ Ibid

⁹⁶ Zhōngguó-lā gòng tǐ lùn tán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (2025年5月14日). *Zhōngguó—lā gòng tǐ chéngyuán guó zhòngdiǎn lǐngyù hézuò gòngtóng xíngdòng jìhuà (2025-2027) 中国—拉共体成员国重点领域合作共同行动计划 (2025—2027)* [China-CELAC Joint Action Plan for Cooperation in Key Areas (2025-2027)]. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/202505/t20250514_11622844.htm

Стратегічні наміри, що лежать в основі цих планів, підкріплюються дипломатичними заходами та промовами на високому рівні. Наприклад, у своїй промові на Зустрічі лідерів Китаю та країн Латинської Америки і Карибського басейну (2014 рік) голова КНР Сі Цзіньпін наголосив на створенні «спільноти Китаю і регіону ЛАК зі спільним майбутнім», підкресливши, що «культурна спорідненість і зв'язки між людьми є життєво важливими факторами для поглиблення відносин між Китаєм і державами ЛАК»⁹⁷. В управлінні інструментами «м'якої сили» Китай-CELAC застосовує багатовимірний підхід, який включає спільні академічні програми, навчання латиноамериканських дипломатів, стипендії для студентів, центри викладання китайської мови, проекти розбудови, підтримку сталого розвитку та спільні науково-дослідні інститути. Ці механізми не лише викладені в політичних документах, але й регулярно висвітлюються на офіційному веб-сайті Форуму Китай-CELAC⁹⁸.

Розширення присутності Китаю в ЛАК також віддзеркалює геополітичну конкуренцію з Тайванем, особливо в Центральній Америці та Карибському басейні. Стаття Брайана Берджесса «Між Китаєм і Тайванем триває боротьба за латиноамериканських союзників» (2025 р.) та звіт AidData «Завойовуючи серця, змінюючи думки: оцінка впливу підхід Китаю в Латинській Америці на основі даних» підкреслюють, як Китай використовує м'яку силу, щоб «переконати країни перенести дипломатичне визнання з Тайбея до Пекіна»^{99,100}. Це досягається не лише за допомогою фінансових стимулів, а й за допомогою довгострокових стратегій залучення, включаючи культурні обміни, навчання

⁹⁷ Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (2014年7月21日). *Xìjìnpíng chūxí zhōngguó-lāměi hé jiālèbǐ guójiā lǐngdǎo rén huìwù bìng fābiǎo zhǔzhǐ jiǎnghuà* 习近平出席中国—拉美和加勒比国家领导人会晤并发表主旨讲话 [Xi Jinping attends the China-Latin America and the Caribbean Leaders' Meeting and delivers a keynote speech]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/202412/t20241224_11517109.htm

⁹⁸ Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <http://www.chinacelacforum.org/chn/>

⁹⁹ Burgess, B. (2025, May 6). *Competition continues between China and Taiwan for Latin American allies*. AidData's Blog. <https://www.aiddata.org/blog/competition-continues-between-china-and-taiwan-for-latin-american-allies>

¹⁰⁰ Sritharan, Narayani and Solis, Jonathan A., (2025, March 26). *Winning Hearts ...* P. 1.

еліти та інфраструктуру, пов'язану з культурною дипломатією – наприклад, національні театри або культурні центри з китайськими мотивами.

Іншим показовим прикладом є інтеграція культурного контенту в наративи економічного розвитку через такі платформи, як Мережа цивілізації Китаю (中国文明网 Zhōngguó wénmíng wǎng), яка формулює такі ініціативи, як «Будуємо разом Один пояс, один шлях», з точки зору культурної гармонії та цивілізаційного зв'язку. Це тонке поєднання економічної діяльності з культурною дипломатією дозволяє Китаю переосмислити розвиток інфраструктури як акт глобального культурного співробітництва – підхід, який можна побачити в країнах ЛАК, що мають збудовані Китаєм громадські культурні об'єкти або беруть участь у спільних культурних заходах, пов'язаних з основними подіями ОПОШ.

Зусилля Китаю мають результат, оскільки, в останні роки, і особливо станом на 2025 рік, м'яка сила Китаю значно посилилася в регіоні ЛАК, змінивши геополітичний ландшафт регіону та суспільні настрої. Однією з найяскравіших ознак зростання м'якої сили Китаю в ЛАК є помітна зміна в сприйнятті громадськості. Згідно з звітом DPI за 2025 рік: «Найбільше глобальне демократичне опитування у світі», більшість латиноамериканських країн зараз ставляться до Китаю (79%) більш прихильно, ніж до Сполучених Штатів (21%). Ця тенденція різко контрастує з історичними моделями домінування США в Західній півкулі. Як підкреслюється в звіті, Китай має позитивний глобальний імідж, тоді як США зазнали значного зниження свого міжнародного авторитету, особливо в Латинській Америці. Таке зміщення можна пояснити стійкою економічною активністю Китаю та його іміджем надійного партнера в галузі розвитку, не обтяженого ідеологічними умовами та зміною керівництва офісу Білого дому¹⁰¹.

Невтручальна позиція Пекіна відіграла вирішальну роль у зміцненні його привабливості в усьому регіоні. На відміну від США, які мають традицію

¹⁰¹ Jaspers N., DeVeaux F. & Golovanova E. (2025). *Democracy Perception Index 2025* [Dataset]. Nira Data. <https://www.niradata.com/dpi> . P. 43.

політичного та військового втручання в регіоні, нову міграційну політику Д. Трампа, Китай дотримується суворої політики поваги до національного суверенітету. Ця політика добре узгоджується з уподобаннями багатьох латиноамериканських урядів, які побоюються зовнішнього політичного тиску. Більше того, модель розвитку Китаю, орієнтована на інвестиції в інфраструктуру, передачу технологій та довгострокове партнерство, все частіше вважається більш практичною та взаємовигідною, ніж програми допомоги США, які часто сприймаються як патерналістські або ідеологічно мотивовані.

У 2025 році вплив Китаю в регіоні ще більше зріс, оскільки він поглибив свою участь в ініціативах зі сталого розвитку. ТУТ МОЖНА ПРОВЕСТИ ПАРАЛЕЛІ ЗІ ЗГОР Від проєктів зеленої енергетики в Чилі до цифрової інфраструктури в Бразилії та сільськогосподарського співробітництва з державами Центральної Америки, Пекін позиціонував себе як незамінний партнер для економічної модернізації. Ці зусилля не були лише транзакційними; вони супроводжувалися наративами про солідарність Південь-Південь та взаємну повагу, які знайшли сприятливий ґрунт серед населення, яке історично скептично ставилося до західної гегемонії.

Громадська думка щодо глобального лідерства ще більше схилилася на користь Китаю. Хоча лідерство США під керівництвом Дональда Трампа негативно сприймається в 82% опитаних країн, включаючи багато країн Латинської Америки, китайський президент Сі Цзіньпін користується більш збалансованим сприйняттям – менш негативним у глобальному масштабі, а в деяких регіонах навіть позитивним (32% позитивно, 31% негативно та 37% не визначилися). Ця відносна перевага дозволила Китаю розширити свій вплив не тільки через міждержавні відносини, але й у сфері ідей та цінностей¹⁰².

На відміну від цього, Сполучені Штати намагаються зберегти свою м'яку силу в регіоні. Політична поляризація всередині країни, непослідовна зовнішня політика та зниження морального авторитету підірвали імідж США. У 2025 році багато латиноамериканців сприймають Вашингтон як місто, яке все більше

¹⁰² Ibid. P. 46-47.

зосереджується на внутрішніх проблемах і втрачає зв'язок з регіональними пріоритетами, особливо в таких сферах, як зміна клімату, міграція та інклюзивний розвиток.

Отже, м'яка сила Китаю в регіоні Латинської Америки та Карибському басейні у 2025 році досягла нових висот, перевершивши США як за масштабами, так і за сприйняттям. Експансія м'якої сили Китаю в регіоні ЛАК – це не виключно культурне явище, а частина ширшого стратегічного задуму. Особливість стратегії полягає в її гібридному характері, зокрема поєднанні інструментів переконання зі стратегіями розвитку, культурної дипломатії з геополітичною політикою, що створює нову модель реалізації «м'якої сили», пристосовану до умов Глобального Півдня. Хоча вплив Китаю залишається в різних країнах досить неоднаковим, а громадське сприйняття варіюється залежно від конкретного контексту, сумарний ефект постійної присутності в ЗМІ, освітніх обмінів, інвестицій у культуру, фінансової співпраці та зниженням впливу його традиційного північного конкурента поступово змінює ставлення до Китаю в регіоні.

3.2. Інституційні механізми та практичні інструменти м'якої сили Китайської Народної Республіки в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну

Проекція м'якої сили Китаю в Латинській Америці та Карибському басейні ґрунтується на комплексному інституційному підході, в якому освіта, культура, дипломатія, ЗМІ та сталий розвиток інтегровані в єдину стратегічну структуру. В основі цих зусиль лежать Інститути Конфуція, культурні центри, академічна співпраця, дипломатичні місії, медіаплатформи та проекти ініціативи «ОПОШ» – все це синхронізовано державними та партійними інституціями з метою формування сприятливого сприйняття та надання матеріальних вигод.

Інститути та класи Конфуція, які управляються Міністерством освіти та Центром мовної освіти та співпраці, слугують установами для мовного та культурного обміну. У 2025 році 57 філій інститутів та класів Конфуція діють в

країнах ЛАК, зокрема в таких країнах, як Бразилія, Мексика, Перу та Колумбія¹⁰³. Ці інститути не тільки викладають мандаринську мову, але й організовують семінари з каліграфії, демонстрації бойових мистецтв, мовні конкурси «Китайський міст» та семінари з традиційної медицини, щорічно залучаючи десятки тисяч студентів з регіону. Вони також отримують підтримку у вигляді стипендій, таких як «Шовковий шлях» та «Стипендії уряду Китаю», які допомогли понад 10 000 латиноамериканських студентів отримати ступінь або пройти недипломні програми в Китаї. Пропонуючи можливості для занурення в мовне середовище, Інститути Конфуція закладають основу для довгострокового впливу та налагодження зв'язків серед молодих фахівців та науковців.

Цю культурну діяльність доповнюють Китайські культурні центри, які керуються Міністерством культури та туризму і пов'язані між собою мережею Китайських культурних центрів. Ці центри функціонують як постійні центри публічної дипломатії, де проводяться виставки, національні кінофестивалі, семінари з мистецтва та форуми з нематеріальної спадщини¹⁰⁴. Багато з цих центрів працюють в рамках двостороннього співробітництва, часто пов'язаного з угодами про культурний обмін, укладеними в результаті діалогів на урядовому рівні, що відбуваються через платформи Китай-CELAC. Наприклад, тижні культури в Аргентині та Бразилії збігаються з угодами про інфраструктуру, створюючи видимі зв'язки між м'якою силою та економічним співробітництвом.

Дипломатичні місії відіграють ключову роль у зміцненні м'якої сили через пряму публічну дипломатію. У 2025 році посольства в регіоні організували новорічні прийоми, кінопокази, музичні концерти, академічні круглі столи та спільні бізнес-культурні форуми. Ці події часто збігаються з оголошеннями про нові квоти на стипендії, співпрацю в галузі інфраструктури або медичну допомогу, що створює синергетичні моменти, коли культурна дипломатія

¹⁰³ Kǒngzǐ xuéyuàn 孔子学院 [Confucius Institute]. *Quánqíú kǒng yuàn 全球孔院 [Confucius Institutes around the world] ...*

¹⁰⁴ Chinaculture. (n.d.). *China Cultural Centers*. Retrieved April 17, 2025, from <http://en.chinaculture.org/50011363/ccc>

вбудовується в матеріальну співпрацю¹⁰⁵. За даними AidData за період 2010-2019 роки, десятки візитів елітного рівня, здійснених китайськими губернаторами провінцій, міністрами та партійними кадрами, відбулися майже в усіх країнах Латинської Америки та Карибського басейну. Такі країни, як Бразилія, Аргентина, Перу та Мексика, прийняли найбільшу кількість таких високопоставлених делегацій, що підкреслює прагнення Китаю до побудови елітних мереж як стратегічного чинника посилення м'якої сили в усьому регіоні¹⁰⁶.

Ці інституційні структури підтримуються оперативними інструментами, що реалізуються за допомогою політичних заходів, фінансування та роботи ЗМІ. Освітні обміни та стипендії створюють довгострокові зв'язки; наставництво та стажування, орієнтовані на інженерію, мови або аграрні науки, пов'язують розвиток технічних навичок із китайською моделлю розвитку. Просування мови виходить за межі офіційних інститутів завдяки підтримці китайських факультетів у державних університетах, мобільних культурних майстер-класів з кулінарії, рукоділля, каліграфії та бойових мистецтв, а також цифрових мовних платформ, таких як Chinese.cn¹⁰⁷. Навчальні програми Інституту Конфуція були оцифровані, різноманітні культурологічні та повчальні відео були опубліковані, доступний пошук потрібних навчальних програм на сайті що відбиває більш широке прагнення Китаю до трансформації м'якої сили¹⁰⁸.

ЗМІ відіграють вирішальну роль у проєктуванні м'якої сили Китаю в Латинській Америці та Карибському басейні, функціонуючи як механізм донесення контенту та інструмент ідеологічного зближення. Міжнародні

¹⁰⁵ Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (n.d.). *Wàijiāo dòngtài – Zhù wài bàodào* 外交动态 - 驻外报道 [Diplomatic News - Overseas Reports]. Retrieved April 17, 2025, from https://www.mfa.gov.cn/web/wjdt_674879/zwbd_674895/index.shtml

¹⁰⁶ AidData. (n.d.). *China's Global Public Diplomacy*. Retrieved April 17, 2025, from <https://www.aiddata.org/china-public-diplomacy>

¹⁰⁷ Zhōngwài yǔyán jiāoliú hézuò zhōngxīn 中外语言交流合作中心 [Center for Language Education and Cooperation]. (n.d.). Retrieved April 17, 2025, from <http://www.chinese.cn/page/#!/pcpage/mainpage>

¹⁰⁸ Confucius Institute. (n.d.). *Chinese Classes*. Retrieved April 20, 2025, from <https://ci.cn/en/zwkt>

державні ЗМІ Китаю, такі як Xinhua Español, People's Daily en Español, CGTN Español та CRI, діють як скоординовані підрозділи комунікаційної системи правлячої партії. Під стратегічним керівництвом Центрального бюро пропаганди та Інформаційного бюро Державної ради ці платформи мають завдання створювати адаптовані до регіону наративи, які позиціонують Китай як партнера, що прагне до співпраці та не прагне гегемонії, на відміну від західних держав.

Ці ЗМІ виробляють часто оновлюваний багатомовний контент у декількох категоріях. Новини зосереджуються на економічній діяльності Китаю в регіоні, детально описуючи обсяги торгівлі, інфраструктурні досягнення в рамках ініціативи «ОПОШ» та інвестиційні угоди, підписані під час форумів високого рівня, таких як Форум Китай-CELAC. Культурні програми висвітлюють елементи традиційної китайської цивілізації та її сучасне відродження, включаючи святкування Нового року за місячним календарем у столицях латиноамериканських країн, матеріали про китайську літературу та кіно, а також новини про діяльність Інститутів Конфуція. У сегменті про більш життєвий контент часто висвітлюються позитивні історії, що стосуються китайської діаспори, стипендій, наданих латиноамериканським студентам, або спільних екологічних програм, таких як «панда-дипломатія» та збереження біорізноманіття.

Ці медіа-наративи формуються через ключові ідеологічні гасла, такі як «китайська модернізація» (中国式现代化 Zhōngguó shì xiàndàihuà), «мирний розвиток» (和平发展 Héping fāzhǎn) та «співтовариство загальнолюдської мети» (人类命运共同体 Rénlèi mìngyùn gòngtóngtǐ). Важливо, що ці концепції подаються не як абстрактні ідеали, а як реальні альтернативи західним моделям розвитку, які часто зображуються як такі, що нав'язують політичні або економічні умови. На відміну від цього, китайські наративи підкреслюють взаємну повагу, невтручання та взаємовигідні результати.

Стратегії цифрового охоплення також були адаптовані для молодшої та технічно підкованої аудиторії в регіоні. Китайські ЗМІ ведуть офіційні акаунти на TikTok, YouTube, Facebook та Instagram, часто співпрацюючи з місцевими

лідерами думок і творцями контенту, щоб розширити свою аудиторію. Короткометражні відео просувають китайську культуру і технології, такі як високошвидкісна залізниця або мобільні платіжні системи, одночасно протидіючи наративам про цензуру або авторитаризм. Хоча навіть і новинні медіа США поширюють китайські наративи, що були зосереджені на молоді. NBC News на своєму ТікТок-акаунті 27 травня 2025 р. опублікували відео із повідомленням Голови адміністрації Гонконгу Джон Лі Качхіу, що Гонконг прийме в свої університети всіх студентів, які були дискриміновані та зазнали несправедливого ставлення в американських закладах вищої освіти (після подій із заборною Д. Трампа на в'їзд до Сполучених Штатів нових іноземних студентів)¹⁰⁹. Цей розвиток подій підкреслює, наскільки стратегії м'якої сили Китаю не тільки проникли в традиційні дипломатичні та культурні канали, але й почали впливати на західні медіа-екосистеми та платформи, орієнтовані на молодь. Поширення китайських наративів через такі ЗМІ, як NBC News, особливо на ТікТок, платформі, яка має глибоке проникнення серед молодшої аудиторії, підкреслює, як Пекін вміло використовує глобальні комунікаційні інструменти для формування свого іміджу та просування ідеологічних альтернатив американському лідерству. Відео є символічним прикладом цієї зміни. Це повідомлення не тільки сприяє академічному обміну, а й позиціонує Китай як більш відкрити, інклюзивну та глобально орієнтовану альтернативу дедалі більш ізоляціоністським і сегрегаційним Сполученим Штатам.

У контексті Латинської Америки та Карибського басейну цей момент має потужний резонанс. Багато студентів з цього регіону історично здобували вищу освіту в США, розглядаючи це як шлях до нових можливостей. Однак обмежувальна імміграційна політика та зростання випадків расової та етнічної дискримінації зменшили привабливість американських навчальних закладів. Пропозиція Китаю, оприлюднена через американське інформаційне агентство на

¹⁰⁹ nbcnews [@nbcnews]. (2025, May 27). *Hong Kong Chief Executive John Lee Ka-chiu says university students who are facing difficulties studying in the United States are* [Video]. TikTok. <https://vm.tiktok.com/ZMSAQ2jr3/>

китайській платформі, є стратегічним маневром м'якої сили, спрямованим безпосередньо на розчаровану молодь. Вона підкріплює самопрезентацію Китаю як стабільної, гостинної та глобально залученої держави, готової заповнити прогалину, залишену Сполученими Штатами.

Цей момент відображає більш широку тенденцію, за якої м'яка сила Китаю є не тільки регіональною, але й дедалі більше транснаціональною, використовуючи як власні, так і іноземні ЗМІ для переосмислення наративів, формування доброї волі та розширення впливу, особливо серед молодого покоління в регіоні ЛАК та за його межами.

Ініціатива «ОПОШ» та проєкти сталого розвитку в Латинській Америці та Карибському басейні все частіше характеризуються безперервною інтеграцією матеріальної інфраструктури та культурної дипломатії, що відображає цілісний підхід Китаю до м'якої сили. Завдяки двостороннім угодам та механізмам фінансування в рамках, китайські компанії побудували широкий спектр соціально значущої інфраструктури, включаючи комунальні лікарні, центри професійної та сільськогосподарської підготовки, залізничні та метрополітенські станції, виставкові зали та театри. Ці об'єкти не тільки функціональні, але й слугують видимими символами китайського партнерства та внеску в розвиток країн регіону.

Латинська Америка та Карибський басейн стали важливим продовженням китайської ініціативи «ОПОШ», і на сьогодні 22 країни регіону підписали угоди про співпрацю в рамках проєкту, в якому КНР глибоко влітає інфраструктуру, торгівлю, фінанси та культурне співробітництво в латиноамериканський та карибський ландшафт:

- Панама (2017 рік);
- Антигуа і Барбуда, Болівія, Венесуела, Гаяна, Гренада, Домініка, Домініканська Республіка, Еквадор, Коста-Рика, Куба, Сальвадор, Суринам, Тринідад і Тобаго, Уругвай, Чилі (2018 рік);
- Барбадос, Перу, Ямайка (2019 рік);
- Аргентина, Нікарагуа (2022 рік);

– Гондурас (2023 рік) (див. Додаток 5)¹¹⁰.

Така широка участь відображає не лише економічний вплив, вона свідчить про стратегічне просування Китаєм своєї м'якої сили. Ініціатива «ОПОШ» відповідає китайській концепції взаємовигідної, безумовної співпраці, позиціонуючи себе як альтернативу західним моделям розвитку. Китай презентує свої мегапроекти, такі як мегапорт Чанкай в Перу¹¹¹, автомагістраль Північ-Південь в Ямайці¹¹², та будівництво дамби в Аргентині¹¹³, як інфраструктуру, що сприятиме економічному зростанню та регіональній інтеграції. Офіційні наративи наголошують на можливостях, інвестиціях та партнерстві. Однак реальність на місцях часто розповідає більш тривожну історію. У Перу проєкт порту Чанкай призвів до зникнення рибних угідь, переселення мешканців, погіршення стану довкілля та зростання соціальних напружень, про що не згадується ані в китайських державних ЗМІ, ані в пов'язаних з Китаєм ЗМІ, що працюють у регіоні¹¹⁴. Аналогічно, в Аргентині великомасштабні гідроелектричні та залізничні проєкти викликали гостру критику через їх екологічні витрати та відсутність прозорості на місцевому рівні¹¹⁵. Незважаючи на негативні наслідки, невдачі та провали цих проєктів ретельно захищаються від пильної уваги в китайських ЗМІ, як внутрішніх, так і

¹¹⁰ Green Finance & Development Center. (2025, May). *Map of countries of the Belt and Road Initiative (BRI) in May 2025* [Infographic]. <https://greenfdc.org/countries-of-the-belt-and-road-initiative-bri/>

¹¹¹ Thome L. (2024, November 14). *Chancay port opens as China's gateway to South America*. AidData's Blog. <https://www.aiddata.org/blog/chancay-port-opens-as-chinas-gateway-to-south-america>

¹¹² Goodman, S., Zhang, S., Malik, A.A., Parks, B.C., Hall, J. (2024). *Project ID: 64345 – AidData's Geospatial Global Chinese Development Finance Dataset, Version 3.0* [Dataset]. AidData. <https://china.aiddata.org/projects/64345/>

¹¹³ Goodman, S., Zhang, S., Malik, A.A., Parks, B.C., Hall, J. (2024). *Project ID: 59724 – AidData's Geospatial Global Chinese Development Finance Dataset, Version 3.0* [Dataset]. <https://china.aiddata.org/projects/59724/>

¹¹⁴ Debre, I. & Briceño, F. (2024, November 15). *China's president unveils a megaport in Peru, but locals say they're being left out*. The Associated Press. <https://apnews.com/article/china-peru-port-poverty-latin-america-1e06904f76cca1d7aaf19bca8bd24d93>

¹¹⁵ Surma, K. (2025, March 30). *China Is Reshaping Global Development. Is That Good for the Planet?* Inside Climate News. <https://insideclimatenews.org/news/30032025/china-belt-and-road-argentina-environmental-cost/>

закордонних, що дозволяє Китаю підтримувати свій імідж доброзичливого партнера, одночасно зміцнюючи довгостроковий вплив.

Крім будівництва, Китай використовує ОПОШ для налагодження співпраці в галузі охорони здоров'я, цифрових технологій, культури та охорони навколишнього середовища, наприклад, Інститути Конфуція, інвестиції у зелену енергетику та наукові партнерства, зміцнюючи свій імідж доброзичливого глобального гравця. Для країн ЛАК, особливо тих, що мають недорозвинену інфраструктуру, співпраця в рамках ОПОШ забезпечує нагально необхідне фінансування та відчуття рівноправного партнерства на папері, яке не супроводжується умовами західного типу.

Офіційні портали «ОПОШ», такі як yidaiyilu.gov.cn та його іспаномовний аналог, підкреслюють, що ці проєкти покликані сприяти реалізації Порядку денного ООН у галузі сталого розвитку до 2030 року, одночасно сприяючи «взаємодії між людьми» (人文交流 Rénwén jiāoliú)¹¹⁶. Наприклад, центри професійної освіти, побудовані за підтримки Китаю, мають на меті передати технічні навички місцевій молоді, що відповідає самопрезентації Китаю як відповідального учасника глобального розвитку людського капіталу.

Аналогічно, зростаюче домінування Китаю на ринку охорони здоров'я Латинської Америки завдяки ініціативи «ОПОШ» відображає стратегічне використання м'якої сили. Як зазначає Global Health Intelligence, «Китай є основним гравцем на латиноамериканському ринку, де понад 50% усіх медичних товарів, що імпортуються до Бразилії, Колумбії та Чилі, нині походять з Китаю»¹¹⁷. Цей стрімкий зріст медичного експорту позиціонує Китай не тільки як економічного партнера, але й як доброзичливу силу під час криз у сфері охорони здоров'я, особливо після пандемії COVID-19. Постачаючи необхідні медичні товари, Китай покращує свій імідж як надійного та щедрого гравця, сприяючи доброзичливості, яка може перетворитися на дипломатичну

¹¹⁶ Portal de la Franja y la Ruta. (n.d.). Retrieved April 20, 2025, from <https://esp.yidaiyilu.gov.cn/>

¹¹⁷ Corpart, G. (2024, November 21). *The Rapid Expansion of Chinese Medical Products in Latin American Markets*. Global Health Intelligence. <https://globalhealthintelligence.com/ghi-analysis/the-rapid-expansion-of-chinese-medical-products-in-latin-american-markets/>

підтримку. Більше того, у міру того, як китайські компанії розширюють свою діяльність у більш просунутих сегментах охорони здоров'я, вони впроваджують свої технології та стандарти в регіональні системи, збільшуючи свій довгостроковий вплив. Така дипломатія в галузі охорони здоров'я дозволяє Китаю тихо переформатувати політичні та економічні зв'язки в регіоні ЛАК. Ці дії подаються як прояви солідарності, а не благодійності, що відповідає офіційній риториці партії про «спільне процвітання» (共同繁荣 Gòngtóng fánróng).

Отже, м'яка сила Китаю в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну не обмежується дипломатією за підручниками чи культурним аспектом. М'яка сила КНР в регіоні – це ціла інфраструктура впливу, яка була створена за допомогою взаємопов'язаних інституцій та інструментів. Об'єднавши освіту, культуру, ЗМІ, дипломатію та розвиток, фінансові та інфраструктурні ініціативи Китай створив гібридну модель м'якої сили, яка забезпечує як привабливість, так і результати, зміцнюючи не тільки сприйняття, але й практичні партнерські відносини. Ця згуртована архітектура позиціонує Китай як партнера з питань сталого розвитку та культурного діалогу, пропонуючи поєднання матеріальної та ідеологічної взаємодії.

3.3. Виклики та майбутні перспективи «м'якої сили» Китайської Народної Республіки у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну

Незважаючи на зростаючу присутність і стратегічну глибину ініціатив Китаю в рамках м'якої сили в регіоні ЛАК, кілька структурних і світоглядних викликів продовжують перешкоджати їх повній ефективності. Серед найважливіших перешкод є занепокоєння щодо асиметричної динаміки влади, культурних і мовних розбіжностей, а також ідеологічних напружень, що кореняться в розбіжностях політичних цінностей і моделей управління.

Однією з найпостійніших структурних проблем для м'якої сили Китаю в регіоні ЛАК є *сприйняття нерівності в двосторонніх відносинах*. Хоча Китай позиціонує себе як партнер у сталому розвитку та взаємному процвітанні, його

переважна економічна та політична вага порівняно з багатьма країнами ЛАК часто сприяє виникненню відчуття залежності та підпорядкування. Китайська зовнішня допомога, інфраструктурні проєкти та пільгові кредити, хоча і є корисними з точки зору результатів розвитку, іноді інтерпретуються місцевими акторами та ЗМІ як інструменти впливу, а не як «справжній альтруїзм». Це посилює звинувачення у «неоколоніальній» поведінці, коли китайська участь розглядається як повторення історичних моделей видобутку та нерівноправного обміну, хоча і в новому геополітичному контексті.

Це негативне сприйняття ще більше посилюється непрозорістю деяких двосторонніх угод, особливо в секторах інфраструктури та енергетики, які часто укладаються за закритими дверима і не мають надійних механізмів публічної підзвітності або нагляду з боку громадянського суспільства. В результаті проєкти, що фінансуються Китаєм, можуть стати предметом внутрішньої політичної критики, а їхні противники представляють їх як порушення національного суверенітету або засоби зовнішнього контролю. Негативна реакція на китайські гірничодобувні операції в Перу, зокрема скарги на умови праці, занепокоєння щодо погіршення екології тощо, є прикладом таких напружень, коли політика матеріальної залученості підриває, а не посилює м'яку силу Китаю¹¹⁸.

Друга перешкода полягає в *мовній та культурній прірві* між китайськими акторами та місцевими суспільствами в регіоні ЛАК. Хоча інститути Конфуція та мовні факультети поширилися в університетах великих латиноамериканських міст, кількість китайських дипломатів та представників інституцій, які вільно володіють іспанською або португальською мовами, залишається обмеженою. Це заважає не тільки повсякденному спілкуванню, але й підриває довіру до комунікацій китайської публічної дипломатії та їх резонанс. Без глибокого розуміння місцевих ідіом, історичних особливостей та соціально-культурних

¹¹⁸ Zuppello, M. (2025, June 6). *Trouble in Peru: The Impact of China's Mining Expansion*. Diálogo Américas. <https://dialogo-americas.com/articles/trouble-in-peru-the-impact-of-chinas-mining-expansion/>

цінностей китайські представники можуть мати труднощі з налагодженням справжнього діалогу або створенням наративів, які б резонували з регіональною аудиторією.

До того ж, культурні відсилання, вбудовані в китайську комунікацію, які часто спираються на конфуціанські цінності, соціалістичну риторику або історичний досвід, чужий для латиноамериканського контексту, можуть бути нелегко зрозумілими або неемоційно переконливими для місцевого населення. Символічний арсенал, який використовують китайські ЗМІ та у дипломатичних заявах, як правило, підкреслює такі теми, як «діалог цивілізацій» або «гармонійний розвиток», які, хоча і є центральними для світогляду Пекіна, не обов'язково відповідають пріоритетам або дискурсам, що переважають у регіоні. Для порівняння, багато країн Латинської Америки та Карибського басейну мають сильні традиції визвольної, популістської та демократично-республіканської риторики, яка часто корениться в історичній спадщині антиколоніальної боротьби, рухів за незалежність та панамериканській солідарності. Такі постаті, як Сімон Болівар, Хосе Марті та Ернесто Че Гевара, є незмінними символами суверенітету, згуртування народу та опору зовнішньому пануванню, тих наративів, що ставлять на перше місце ініціативність, національну гідність та соціальну справедливість, часто в протистоянні до сприйнятого патерналізму.

Для порівняння, багато країн Латинської Америки та Карибського басейну мають сильні традиції визвольної, популістської та демократично-республіканської риторики, яка часто корениться в історичній спадщині антиколоніальної боротьби, рухів за незалежність та панамериканській солідарності. Такі постаті, як Сімон Болівар, Хосе Марті та Ернесто Че Гевара, є незмінними символами суверенітету, згуртування народу та опору зовнішньому пануванню, тих наративів, що ставлять на перше місце ініціативність,

національну гідність та соціальну справедливість, часто в протистоянні до сприйнятого патерналізму¹¹⁹.

Крім того, багато суспільств країн ЛАК з 1980-х років пережили значні демократичні рухи і надають великого риторичного та нормативного значення правам людини, свободі преси та громадянській участі. Ці ідеали є частиною суспільної свідомості навіть у країнах із сильними популістськими або неліберальними тенденціями. У таких умовах риторика Китаю, яка часто суворо контролюється та формулюється через централізовану мову партійно-державної дипломатії, може здаватися надто бюрократичною або чужою, особливо коли вона уникає явних згадок про плюралізм або громадянське врядування. Хоча і Китай, і частина Латинської Америки мають спільну історію опору західному домінуванню, акцент регіону на місцевій культурній гордості, демократичному врядуванні та антиавторитарній пам'яті не легко узгодити з цивілізаційним самоусвідомленням Китаю або його ієрархічним та гармонійним етосом.

Ці культурні розбіжності можуть призвести до того, що зусилля Китаю в рамках м'якої сили стануть абстрактними, а не зрозумілими та цікавими для людей, як планувалося. Без адаптації наративів, які б резонували з латиноамериканським цінуванням громадської активності, міжкультурної гібридності та демократичних прагнень, китайська публічна дипломатія може зіткнутися з труднощами у формуванні справжньої емоційної близькості або нормативного узгодження, особливо серед молодії, міської та політично активної аудиторії.

По-третє, *ідеологічні розбіжності* становлять глибшу психологічну перешкоду для розширення м'якої сили Китаю в Латинській Америці та Карибському басейні. Багато держав у цьому регіоні, незважаючи на різний ступінь політичної та економічної нестабільності, прийняли демократичні рамки, що характеризуються конкурентними виборами, вільними ЗМІ та

¹¹⁹ Dichoso, Ma. Renee Victoria. (2022). *The Anti-Imperialist struggles: Experiences in Latin America, Cuba, and Vietnam*. Polytechnic University of the Philippines. https://www.researchgate.net/publication/358246796_The_Anti-Imperialist_struggles_Experiences_in_Latin_America_Cuba_and_Vietnam . P. 4.

плюралістичним громадянським суспільством. Китайська модель управління, що характеризується центральною роллю Комуністичної партії, контрольованим медіа-середовищем та обмеженим політичним плюралізмом, суперечить цим нормам і часто викликає скептицизм серед політичної еліти, журналістів та представників громадянського суспільства.

У країнах, які історично мають міцні зв'язки зі Сполученими Штатами або Європейським Союзом, таких як Колумбія, Чилі та Коста-Рика, існує тенденція до ретельного аналізу китайської діяльності через призму ліберально-демократичних цінностей. Звинувачення у цензурі ЗМІ, обмеження академічної свободи у партнерстві з китайськими установами, підриванні демократичних цінностей або політизація культурних програм (наприклад, через Інститути Конфуція) можуть викликати опір більш глибокій співпраці у рамках м'якої сили¹²⁰. Більше того, занепокоєння щодо відсутності прозорості у проєктах, що фінансуються Китаєм, та централізації прийняття рішень у рамках моделі партійно-державної моделі ще більше поглиблюють недовіру, особливо на тлі західних практик надання допомоги, що наголошують на управлінні за участю громадськості та умовності на основі демократичних реформ.

Хоча ці структурні та світоглядні виклики не заперечують стратегічної привабливості китайської співпраці, особливо в тих сферах, де американська та західна участі зменшилися, вони все ж гальмують довгострокову консолідацію м'якої сили Китаю. Для подолання цих викликів потрібні не тільки більш витончені комунікаційні стратегії та культурна локалізація, а й переосмислення інституційних підходів до публічної дипломатії, які виходять за межі суворих рамок держави та включають повагу до місцевих органів влади та нормативного плюралізму.

Наступною проблемою з якою стикаються зусилля Китаю є *інституційна фрагментація та труднощі з координацією* між різними внутрішніми

¹²⁰ Pelcastre, J. (2024, August 19). *China's Efforts to Undermine Democracy in Latin America*. Diálogo Américas. <https://dialogo-americas.com/articles/chinas-efforts-to-undermine-democracy-in-latin-america/>

суб'єктами за кордоном, відповідальними за формування та проєктування культурного, інвестиційного та нормативного впливу в країнах ЛАК. Незважаючи на офіційне існування «великої стратегії» публічної дипломатії та контролю ЦК КПК, оперативна координація між ключовими інституціями в країнах, такими як МЗС, Міністерство освіти, Інформаційне бюро Державної ради, Центральне бюро пропаганди та пов'язані з ними платформи м'якої сили, такі як Інститути Конфуція, Китайські культурні центри або ініціативи ОПОШ, часто залишається непослідовною. Кожен з цих суб'єктів діє відповідно до різних бюрократичних повноважень, джерел фінансування та логіки орієнтації на аудиторію, що призводить до дублювання зусиль, невідповідності комунікаційних повідомлень та різної якості реалізації в усьому регіоні ЛАК.

Ця внутрішня відсутність міжвідомчої інтеграції часто призводить до прогалин у локалізації контенту та поширенні м'якої сили. Багато ініціатив реалізуються без достатнього врахування національних або субнаціональних особливостей країн ЛАК, що обмежує їхню довгострокову ефективність та резонанс серед аудиторії. В результаті зусилля з м'якої сили можуть здаватися шаблонними або нав'язаними ззовні, а не органічно інтегрованими в культурні екосистеми країн перебування.

Іншим постійним викликом є *обмежені людські ресурси Китаю* для здійснення тривалої та якісної стратегії м'якої сили в менших або менш пріоритетних країнах ЛАК. Незважаючи на зростання кількості інститутів та класів Конфуція та культурних центрів у регіоні, багато з них не мають достатньої кількості кваліфікованих викладачів китайської мови, культурних експертів або місцевих співробітників, які добре знають регіональні мови (іспанську, португальську або креольські мови) та культурні норми. У менших карибських країнах або андських державах китайські місії часто не мають достатньої кількості персоналу і покладаються на короткострокові ротації або персонал посольств з обмеженою культурною підготовкою. Це ускладнює побудову довгострокових, заснованих на довірі відносин з місцевими інституціями, такими як університети, ЗМІ або громадські організації, особливо

в умовах, коли конкуренція з боку інших міжнародних акторів (наприклад, США, Росії, ЄС або Тайваню) залишається значною.

Більше того, проєкція м'якої сили Китаю в ЛАК залишається *сильно залежною від його економічних інструментів*, насамперед інвестицій у проєкти сталого розвитку, матеріальної допомоги, пільгових кредитів та інфраструктурних проєктів, пов'язаних з ініціативою «ОПОШ». Хоча ці інструменти дають відчутні переваги та підвищують видимість Китаю, вони часто супроводжуються обмеженими інвестиціями в глибші, інституціоналізовані форми співпраці. У багатьох випадках риторика про м'яку силу вбудована в церемонії відкриття, візити еліти або публічні виставки, пов'язані з новими портами, залізницями або лікарнями. Однак без постійного супроводу та через скандали під час реалізації проєктів такі зусилля ризикують бути сприйняті тільки як торговельні, а не зміни на благо суспільства. Крім того, громади можуть почати асоціювати присутність Китаю переважно з інфраструктурою, борговою дипломатією або видобутком ресурсів, а не з цінностями, культурою або взаємодопомогою. Це підсилює уявлення про те, що вплив Китаю є інструментальним і державним, а не орієнтованим на людей або заснованим на спільних наративах, таким чином втративши той необхідних для КНР баланс.

М'яка сила Китаю в регіоні ЛАК стикається з дедалі більшими викликами також через все більш наполегливі *заяви західних ЗМІ*, зростаючу дискусію навколо *дипломатії «боргової пастки»* та *опору з боку громадськості* щодо пов'язаних з Китаєм проєктів сталого розвитку. Протягом 2025 року засоби масової інформації в США та Європі посилили увагу до регіональної ролі Китаю, представляючи її як геополітичну та егоїстичну.

У лютому американський сенатор Марко Рубіо високо оцінив рішення Панами не продовжувати угоду в рамках ініціативи «ОПОШ», назвавши це «важливим кроком вперед» у відносинах між США і Панамою, що є прямим

викликом китайській риторичі про економічне партнерство¹²¹. У той же день у соцмережі X Рубіо також зазначив, що цей крок був спрямований на «захист нашої національної безпеки», підкресливши західне трактування китайських інфраструктурних проєктів як загрози суверенітету¹²². Подібні матеріали щодо контролю Китаю над стратегічними активами, такими як Панамський канал та мегапорт Чанкай у Перу, підсилюють підозри щодо справжніх намірів Пекіна. Ці західні наративи використовують мову безпеки та скептицизм, прагнучи вплинути як на громадську думку, так і на формування політики в ЛАК, часто позиціонуючи Китай як стратегічного суперника, а не нейтрального партнера з розвитку.

Постійна критика китайських кредитів та фінансування проєктів кидає тінь на м'яку силу Китаю. У січні 2025 року в статті про потенційний вступ Колумбії до ініціативи «ОПОШ» було висловлено поширені побоювання щодо боргової залежності та «дестабілізуючих» умов кредитування, з посиланням на попередній досвід Венесуели та Еквадору¹²³. Ці повторювані епізоди негативного висвітлення ОПОШ та інвестиційних проєктів підживлюють наративи, які позиціонують Китай як країну, що пропонує фінансово ризикований сталий розвиток з низькими стандартами роботи та збереження довкілля, що підриває заяви Пекіна про взаємовигідну співпрацю та шкодить його авторитету.

У 2025 році шахта Мірадор в Еквадорі, що експлуатується китайською державною компанією Ecuacorriente S.A., стала символом зростаючої напруженості навколо розширення гірничодобувної діяльності в країні за підтримки Китаю. Незважаючи на серйозні екологічні ризики, включаючи

¹²¹ Lewis, S. & Martina, M. (2025, February 3). *Rubio hails Panama's move to exit Chinese infrastructure plan*. Reuters. https://www.reuters.com/world/rubio-hails-panamas-move-exit-chinese-infrastructure-plan-2025-02-03/?utm_source=chatgpt.com

¹²² Secretary Marco Rubio [@SecRubio]. (2025, February 3). *Yesterday's announcement by President @JoseRaulMulino that Panama will allow its participation in the CCP's Belt and Road Initiative to expire* [Post]. X. <https://x.com/SecRubio/status/1886431867840209087>

¹²³ Alzate, G. (2025, 9 de enero). *La amenaza de la "trampa de la deuda" se cierne sobre Colombia, que se acerca a la Iniciativa China de la Franja y la Ruta*. Entorno. <https://entornodiario.com/es/articles/gc4/features/2025/01/09/feature-01>

вирубку лісів, забруднення води та потенційну аварію дамби водосховища, Китай та Еквадор продовжують реалізовувати плани з розширення діяльності. Це викликало сильний опір з боку місцевих громад та екологів, які звинувачують проєкт у порушенні прав корінних народів та загрозі біорізноманіттю. Протести та судові позови набирають обертів, а глобальний імідж Китаю погіршується, оскільки новини про ці конфлікти стає все важче приховувати, що підкреслює поглиблення негативної реакції на експлуататорські практики КНР¹²⁴. Ці протести не є поодинокими, а відображають більш широкі регіональні напруження навколо суверенітету, екологічної справедливості та місцевої влади. Хоча китайська пропаганда подає їх як приклади «мирного розвитку», реальний досвід постраждалого населення часто розповідає іншу історію.

Разом ці вектори негативної реакції ЗМІ та суспільної опору утворюють зростаючу протидію амбіціям Китаю щодо м'якої сили в ЛАК. Критичне висвітлення західними ЗМІ, занепокоєння громадськості щодо нестійкого боргового навантаження та повторювані епізоди громадських заворушень стають викликом для Пекіна, який намагається представити свою присутність як доброзичливу та взаємовигідну. З огляду на ці перешкоди, стратегія м'якої сили Китаю потребуватиме більш надійного управління наративом, прозорого управління проєктами та більш глибокої взаємодії з місцевими громадами, щоб зберегти свій вплив у регіоні.

У 2025 році альтернативи китайській ініціативі «ОПОШ», очолювані Заходом, набрали обертів. Спільна ініціатива Великої сімки «Ініціатива глобального партнерства в галузі інфраструктури та інвестицій» почала виділяти кошти на інфраструктуру, цифрові послуги та проєкти з чистої енергії в окремих країнах ЛАК, явно як противагу інвестиціям ОПОШ¹²⁵. USAID також відновила

¹²⁴ Pelcastre, J. (2025, 4 de junio). *Ecuador: Empresa estatal china impulsa expansión minera pese a las preocupaciones*. *Diálogo Américas*. <https://dialogo-americas.com/es/articles/ecuador-empresa-estatal-china-impulsa-expansion-minera-pese-a-las-preocupaciones/>

¹²⁵ The White House (2024, June 13). *Partnership for Global Infrastructure and Investment at the G7 Summit* [Fact sheet]. <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2024/06/13/fact-sheet-partnership-for-global-infrastructure-and-investment-at-the-g7-summit-2/>

освітні та культурні програми, спрямовані на зміцнення регіональних зв'язків за допомогою стипендій, молодіжної співпраці та інституційного будівництва. Ці ініціативи активно формують розвиток в ЛАК як такий, що вимагає «надійного, прозорого партнерства», тим самим кидаючи виклик китайській риториці про неутручання та взаємну вигоду.

Незважаючи на наявність перешкод та геополітичну конкуренцію, перспективи Китаю щодо консолідації та розширення своєї м'якої сили в регіоні ЛАК залишаються перспективними, а в деяких аспектах – дедалі більш сприятливими. Оскільки глобальний баланс впливу продовжує змінюватись, Китай опинився у стратегічній позиції для поглиблення своєї взаємодії з регіоном за допомогою свого багатовимірного підходу із китайською специфікою.

Одним із ключових чинників, що посилює розвиток м'якої сили Китаю в ЛАК, є зростаючий дефіцит довіри до США. Зовнішньополітична позиція нової адміністрації Д. Трампа сприяла виникненню відчуття, що їхня активність на Глобальному Півдні зменшилася. Скорочення міжнародної допомоги, посилення уваги до внутрішніх справ і жорсткіша позиція щодо імміграції послабили традиційний імідж Вашингтона як партнера для розвитку і співпраці, що базується на цінностях. Країни ЛАК, які давно звикли до дипломатії, орієнтованої на США, стають все більш сприйнятливими до альтернатив, що пропонують прагматичні, неутручальні моделі партнерства. У цьому вакуумі послідовна і стабільна взаємодія Китаю, позначена повагою до суверенітету, фінансуванням інфраструктури і культурною діяльністю, набула ще більшої привабливості.

Водночас Росія, ще один потенційний конкурент за вплив, активно перерозподіляє свої дипломатичні та економічні ресурси в регіони, ближчі до її стратегічного ядра, такі як Центральна Азія та Близький Схід. Фокус уваги Москви значно змістився через її ескалацію загарбницької війни проти України та зростання витрат на військові операції. Як наслідок, інтенсивність російської присутності та ініціатив «м'якої сили» в регіоні ЛАК знизилася, що зменшило

конкуренцію і створило новий простір для Китаю, який може заявити про себе як про найбільш присутню і структуровану альтернативу західному впливу.

У цьому геополітичному контексті майбутній успіх Китаю в консолідації «м'якої сили», ймовірно, залежатиме від його здатності інтегрувати свою економічну присутність з більш глибокою культурною та ідеологічною залученістю. Розширення Інститутів Конфуція, цифрових навчальних платформ та освітніх партнерств залишатимуться важливими інструментами. Однак, щоб досягти значущого впливу, Пекін повинен ще більше локалізувати свої ініціативи – включити регіональні наративи, співпрацювати з латиноамериканськими суб'єктами громадянського суспільства і посилити латиноамериканські голоси в своїх глобальних ЗМІ, таких як CGTN Español і Xinhua для покращення реалізації свого найвпливовішого інструменту м'якої сили – інвестицій та проєктів сталого розвитку.

Крім того, Китай, ймовірно, скористається зростанням багатополлярної дипломатії, позиціонуючи себе як поборника співпраці Південь-Південь і принципу справедливого розвитку. Пекін може використовувати такі механізми, як Форум Китай-CELAC та ініціативу «ОПОШ», щоб не лише надати матеріальну підтримку, але й сформулювати цивілізаційну модель, засновану на спільному процвітанні, повазі до розмаїття та сталому зростанні. Подальше просування таких концепцій, як «китайська модернізація» і «співтовариство загальнолюдської мети», може знайти відгук серед урядів країн ЛАК, які відчують себе знехтуваними або під надмірним тиском традиційних західних рамок.

Технологічна та екологічна співпраця також відкриє нові шляхи для консолідації «м'якої сили». Зростаючі інвестиції Китаю в зелену інфраструктуру, медичну дипломатію та цифровий розвиток представляють собою модель, орієнтовану на майбутнє, яка відповідає багатьом цілям регіонального розвитку. Наприклад, розширення присутності побудованих Китаєм лікарень, об'єктів екологічно чистої енергетики та закладів освіти може значно посилити вкоріненість Китаю в місцеві соціальні структури.

Отже, найближчі роки відкривають перед КНР вікно можливостей для зміцнення впливу «м'якої сили» в регіоні ЛАК. Балансуючи між стратегічним терпінням і культурною чутливістю та регіональною адаптивністю, а також використовуючи відносне послаблення участі США і відволікання уваги Росії, Китай може перетворити свою роль з економічного партнера на довгострокового нормативного і культурного гравця в регіоні. Ця еволюція, однак, вимагатиме не лише збільшення інвестицій, але й тонкого розуміння місцевих ідентичностей, цінностей і політичної динаміки.

ВИСНОВКИ

1. Концепція «м'якої сили», вперше введена Джозефом Наєм, залишається фундаментальною основою для розуміння непримусового впливу в міжнародних відносинах. Однак китайська інтерпретація м'якої сили відрізняється від західної ліберальної моделі. Вона наголошує на прагматичній взаємодії, культурній дипломатії, співпраці, орієнтованій на сталий розвиток, інвестиціях в інфраструктурні проєкти та державних наративах, що ґрунтуються на конфуціанстві, соціалізмі з китайською специфікою та концепції гармонійного міжнародного порядку. Обрана методологія, що поєднує використання різних підходів для вивчення інформаційних та офіційних джерел китайською, англійською та іспанською мовами, дозволила комплексно оцінити «м'яку силу» Китаю як політичний та культурний проєкт.

2. М'яка сила Китаю ґрунтується на ключових ідеологічних та стратегічних текстах, таких як Конституція КНР, промови вищого керівництва (особливо Сі Цзіньпіна), Закон про зовнішні відносини (2023 р.) та резолюції Національного з'їзду КПК. Ці документи створюють нормативну базу, яка інтегрує «м'яку силу» в ширшу зовнішньополітичну концепцію Китаю, наголошуючи на мирному розвитку, глобальному цивілізаційному розмаїтті та побудові «співтовариства загальнолюдської мети». Ця правова та ідеологічна база зміцнює легітимність «м'якої сили» як керованого державою довгострокового інструменту зовнішньополітичної діяльності.

3. Структура, що підтримує зусилля «м'якої сили» Китаю, характеризується чітко скоординованою і керованою державою інституційною системою. Замість того, щоб діяти ізольовано, різні державні органи, від дипломатичних і освітніх установ до культурних і медійних інституцій, працюють паралельно над досягненням єдиної мети – зміцненням позицій Китаю на міжнародній арені та посиленням його переконливості. Ці інституції працюють під спільною ідеологічною парасолькою, що дозволяє гармонійно проєктувати китайські цінності та наративи на різні сфери та регіони. Чи то через

освітні обміни, культурні програми, чи то через стратегічну комунікацію та економічну залученість, їхня діяльність вписується в ширші зовнішньополітичні цілі. Нещодавні політичні події та інституційні заходи свідчать про зростаючу складність цієї системи, яка тепер балансує між негайними дипломатичними сигналами та довгостроковою розбудовою впливу. Як наслідок, «м'яка сила» вже не є допоміжним інструментом, а основним компонентом китайської стратегії глобальної взаємодії.

4. Станом на 2025 рік присутність Китаю в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну набула більш помітного та багатовимірного характеру, що свідчить про рішучі зміни в геополітичному та культурному ландшафті регіону. Замість того, щоб покладатися виключно на традиційні інструменти культурного впливу, Китай вбудував свою «м'яку силу» в ширші рамки допомоги в розвитку, інфраструктурної співпраці, участі в охороні здоров'я та довгострокових освітніх ініціативах.

5. Комплексний підхід дозволив Пекіну позиціонувати себе не лише як культурного партнера, а й як союзника у сфері сталого розвитку, що відповідає пріоритетам Глобального Півдня. Хоча його видимість та ефективність різняться в різних країнах, з огляду на місцеву політичну динаміку та історичні зв'язки, загальна траєкторія демонструє поглиблення впливу. На тлі послаблення участі США та Росії й зростання скептицизму щодо західних умов, послідовна участь Китаю в обмінах на високому рівні, стипендіях, медіа залученості та інституційних партнерствах змінює сприйняття Китаю в регіоні та його взаємодію з ним.

6. Діяльність Китаю в регіоні Латинської Америки і Карибського басейну здійснюється через широку мережу державних і підконтрольних установ, які координують роботу в різних сферах. Замість того, щоб діяти незалежно, ці інституції та інструменти, зокрема міністерства і медіа-агентства, й освітні та економічні ініціативи, узгоджено працюють над просуванням китайських інтересів, одночасно розбудовуючи партнерські відносини на

місцевому рівні. Їхні дії виходять за рамки традиційної публічної дипломатії, впроваджуючи вплив на планування інфраструктури, вищу освіту та співпрацю з місцевим самоврядуванням. Така інституційна синергія дозволила Китаю зберегти помітну і постійну присутність у регіоні, узгоджуючи свою стратегію «м'якої сили» з ширшими політичними цілями і більш-менш адаптуючи свої сигнали до мінливих потреб найпріоритетніших приймаючих країни регіону.

7. М'яка сила Китаю в регіоні Латинської Америки та Карибського басейну діє через поєднання оперативних механізмів, які поєднують ідеологію та матеріальну співпрацю. Такі ключові інструменти, як Інститути Конфуція, освітні стипендії, робота зі ЗМІ та технічна допомога, застосовуються разом з інвестиціями в інфраструктуру та медичну допомогу для створення комплексної моделі впливу, що швидко реагує на потреби. Ці інструменти не застосовуються ізольовано, а інтегровані в ширші дипломатичні та економічні стратегії, які забезпечують безперервність і видимість. Поєднуючи культурну взаємодію з відчутними вигодами для розвитку, Китаю вдалося побудувати авторитет і довіру серед кількох регіональних гравців, що робить його стратегію «м'якої сили» прагматичною і ефективною на практиці.

8. Хоча «м'яка сила» Китаю набирає обертів, її майбутній розвиток стикається зі структурними, ідеологічними та геополітичними викликами. Серед них – обмежене володіння іспанською та португальською мовами серед китайських акторів, ідеологічні розбіжності в демократичних суспільствах, місцевий опір видобувним проєктам, а також контр-наративи західних ЗМІ та громадськості. Тим не менш, зниження регіональної активності США і стратегічний поворот Росії до інших регіонів дають Китаю можливість зміцнити свою роль. Перспективи розширення полягають у диверсифікації його культурної стратегії, розбудові місцевих партнерств та узгодженні «м'якої сили» з регіональними пріоритетами, такими як сталий розвиток та модернізація освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Вакарчук, К. (2020, 16 червня). *Латиноамериканський вектор зовнішньої політики Китаю*. Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень «БОРИСФЕН ІНТЕЛ». <https://bintel.org.ua/publication/regions/america/latinoamerikanskij-vektor-politiki-kitayu/>
2. Дорош, Л., & Яблонська, М. (2021). «М'яка» сила Китаю: Оцінка ефективності та реакція на сучасні виклики. У *Гуманітарні візії*, 7(2), 22–27. <https://doi.org/10.23939/shv2021.02.022>
3. Кикина, А. (2020, 01 квітня). *Латинська Америка під прицілом Китаю (продовження)*. Аналітичний центр ADASTRA. <https://adastra.org.ua/blog/latinska-amerika-pid-pricilom-kitayu-prodovzheniya>
4. Мацькович, О. (2021, 19 січня). *М'яка сила як інструмент зовнішньої політики Китаю*. Аналітичний центр ADASTRA. <https://adastra.org.ua/blog/myaka-sila-yak-instrument-zovnishnoyi-politiki-kitayu>
5. AidData. (n.d.). *China Global Development Dashboard*. Retrieved April 27, 2025, from <https://china.aiddata.org/>
6. AidData. (n.d.). *China's Global Public Diplomacy*. Retrieved April 17, 2025, from <https://www.aiddata.org/china-public-diplomacy>
7. Alzate, G. (2025, 9 de enero). *La amenaza de la "trampa de la deuda" se cierne sobre Colombia, que se acerca a la Iniciativa China de la Franja y la Ruta*. Entorno. <https://entornodiario.com/es/articles/gc4/features/2025/01/09/feature-01>
8. Baidu (n.d.). Foreign policy. In *Baidu online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://baike.baidu.com/item/%E5%A4%96%E4%BA%A4%E6%94%BF%E7%AD%96/19431>

9. Britannica (n.d.). Foreign policy. In *Britannica online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://www.britannica.com/topic/foreign-policy>
10. Burgess, B. (2025, May 6). *Competition continues between China and Taiwan for Latin American allies*. AidData's Blog. <https://www.aiddata.org/blog/competition-continues-between-china-and-taiwan-for-latin-american-allies>
11. Cambridge (n.d.). Foreign policy. In *Cambridge online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/foreign-policy>
12. Campus China. (n.d.). *Scholarships*. Retrieved May 7, 2025, from <https://www.campuschina.org/scholarships/index.html>
13. CGTN en ESPAÑOL [@cgtnenespanol]. (n. d.). [Instagram profile]. Instagram. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.instagram.com/cgtnenespanol/>
14. CGTN en Español [CGTN en Español]. (n. d.). [Facebook profile]. Facebook. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.facebook.com/cgtnenespanol>
15. CGTN Español [@cgtnenespanol]. (n. d.). [X profile]. X. Retrieved April 14, 2025, from <https://x.com/cgtnenespanol>
16. CGTN Español [@CGTNEspanol]. (n. d.). [YouTube profile]. YouTube. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.youtube.com/c/CGTNenEspa%C3%B1ol>
17. CGTN Español [@cgtnspanish]. (n. d.). [TikTok profile]. TikTok. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.tiktok.com/@cgtnspanish>
18. CGTN. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <https://www.cgtn.com/>
19. CGTN西班牙语频道 [@CGTN西班牙语频道]. (n. d.). [Weibo profile]. Weibo. Retrieved April 14, 2025, from <https://weibo.com/cgtnenespanol>
20. China Cultural Center. (n.d.). *Worldwide*. Retrieved May 3, 2025, from <http://en.cccweb.org/aboutccc/worldwide>
21. Chinaculture. (n.d.). *China Cultural Centers*. Retrieved April 17, 2025, from <http://en.chinaculture.org/50011363/ccc>

22. Collins (n.d.). Foreign policy. In *Collins online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/foreign-policy>
23. Confucius Institute. (n.d.). *Chinese Classes*. Retrieved April 20, 2025, from <https://ci.cn/en/zwkt>
24. Corpart, G. (2024, November 21). *The Rapid Expansion of Chinese Medical Products in Latin American Markets*. Global Health Intelligence. <https://globalhealthintelligence.com/ghi-analysis/the-rapid-expansion-of-chinese-medical-products-in-latin-american-markets/>
25. CRIonline. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <https://www.cri.cn/>
26. Debre, I. & Briceño, F. (2024, November 15). *China's president unveils a megaport in Peru, but locals say they're being left out*. The Associated Press. <https://apnews.com/article/china-peru-port-poverty-latin-america-1e06904f76cca1d7aaf19bca8bd24d93>
27. Diario del Pueblo en línea [Diario del Pueblo en línea]. (n. d.). [Facebook profile]. Facebook. Retrieved April 14, 2025, from <https://www.facebook.com/Puebloenlinea>
28. Dichoso, Ma. Renee Victoria. (2022). *The Anti-Imperialist struggles: Experiences in Latin America, Cuba, and Vietnam*. Polytechnic University of the Philippines. https://www.researchgate.net/publication/358246796_The_Anti-Imperialist_struggles_Experiences_in_Latin_America_Cuba_and_Vietnam
29. Ellis, E., Piazza, K. S., Greer, A., & Uribe, D. (2022, August 18). *China's Use of Soft Power in Support of its Strategic Engagement in Latin America*. Diálogo Américas. <https://dialogo-americas.com/articles/chinas-use-of-soft-power-in-support-of-its-strategic-engagement-in-latin-america/>
30. Ellis, R. E. (2011). *Chinese Soft Power in Latin America: A Case Study*. Joint Forces Quarterly. <https://apps.dtic.mil/sti/tr/pdf/ADA536568.pdf>

31. Garbart, M. I. (2019). Main Sources of Chinese «Soft Power» in Latin America in the Modern Era. *Bulletin of Kemerovo State University*, 21(4), 907–914. <https://doi.org/10.21603/2078-8975-2019-21-4-907-914>
32. Goodman, S., Zhang, S., Malik, A.A., Parks, B.C., Hall, J. (2024). *AidData's Geospatial Global Chinese Development Finance Dataset, Version 3.0* [Dataset]. AidData. <https://www.aiddata.org/data/aiddatas-geospatial-global-chinese-development-finance-dataset-version-3-0>
33. Goodman, S., Zhang, S., Malik, A.A., Parks, B.C., Hall, J. (2024). *Project ID: 64345 – AidData's Geospatial Global Chinese Development Finance Dataset, Version 3.0* [Dataset]. AidData. <https://china.aiddata.org/projects/64345/>
34. Goodman, S., Zhang, S., Malik, A.A., Parks, B.C., Hall, J. (2024). *Project ID: 59724 – AidData's Geospatial Global Chinese Development Finance Dataset, Version 3.0* [Dataset]. <https://china.aiddata.org/projects/59724/>
35. Green Finance & Development Center. (2025, May). *Map of countries of the Belt and Road Initiative (BRI) in May 2025* [Infographic]. <https://greenfdc.org/countries-of-the-belt-and-road-initiative-bri/>
36. Guójiā liúxué jījīn guǎnlǐ wěiyuánhui 国家留学基金管理委员会 [China Scholarship Council]. (n.d.). *Guānyú wǒmen 关于我们* [About Us]. <https://www.csc.edu.cn/about>
37. Herr, R. (2019). CHINESE SOFT POWER AS POLICY. In *Chinese influence in the Pacific Islands: The yin and yang of soft power* (pp. 15–20). Australian Strategic Policy Institute. <http://www.jstor.org/stable/resrep23109.8>
38. Jaspers N., DeVeaux F. & Golovanova E. (2025). *Democracy Perception Index 2025* [Dataset]. Nira Data. <https://www.niradata.com/dpi>
39. Kǒngzǐ xuéyuàn 孔子学院 [Confucius Institute]. (n.d.). *Quánqiú kǒng yuàn 全球孔院* [Confucius Institutes around the world]. Retrieved April 20, 2025, from <https://ci.cn/qqwl/qqky>
40. Lewis, S. & Martina, M. (2025, February 3). *Rubio hails Panama's move to exit Chinese infrastructure plan*. Reuters. <https://www.reuters.com/world/rubio->

hails-panamas-move-exit-chinese-infrastructure-plan-2025-02-03/?utm_source=chatgpt.com

41. Merriam-Webster (n.d.). Foreign policy. In *Merriam-Webster online dictionary*. Retrieved April 18, 2025, from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/foreign%20policy>
42. Morante, A., & Wu, H. D. (2023). Assessing China's news coverage and soft power in Latin America in the wake of the Belt and Road Initiative (2013–2021). In *International Communication Gazette*, 85(1), 80–96. <https://doi.org/10.1177/17480485221139466>
43. nbcnews [@nbcnews]. (2025, May 27). *Hong Kong Chief Executive John Lee Ka-chiu says university students who are facing difficulties studying in the United States are* [Video]. TikTok. <https://vm.tiktok.com/ZMSAQ2jr3/>
44. Nye, J. S. (2005). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. PublicAffairs. https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr
45. Pelcastre, J. (2024, August 19). *China's Efforts to Undermine Democracy in Latin America*. Diálogo Américas. <https://dialogo-americas.com/articles/chinas-efforts-to-undermine-democracy-in-latin-america/>
46. Pelcastre, J. (2025, 4 de junio). *Ecuador: Empresa estatal china impulsa expansión minera pese a las preocupaciones*. Diálogo Américas. <https://dialogo-americas.com/es/articles/ecuador-empresa-estatal-china-impulsa-expansion-minera-pese-a-las-preocupaciones/>
47. Portal de la Franja y la Ruta. (n.d.). Retrieved April 20, 2025, from <https://esp.yidaiyilu.gov.cn/>
48. Pueblo En Línea [@PuebloEnLnea]. (n. d.). [X profile]. X. Retrieved April 14, 2025, from <https://x.com/PuebloEnLnea>
49. Rénmín wǎng 人民网 [People's Daily Online]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <http://www.people.com.cn/>

50. Rouvinski, V. (2024, February 19). *China's Soft Power in Latin America*. Diálogo Político. <https://dialogopolitico.org/special-edition-2024-keys-to-understanding-china/chinas-soft-power-in-latin-america>
51. Secretary Marco Rubio [@SecRubio]. (2025, February 3). *Yesterday's announcement by President @JoseRaulMulino that Panama will allow its participation in the CCP's Belt and Road Initiative to expire* [Post]. X. <https://x.com/SecRubio/status/1886431867840209087>
52. Sritharan, Narayani and Solis, Jonathan A., (2025, March 26). *Winning Hearts, Changing Minds: A Data-Driven Approach to Measure China's Influence in Latin America*. Florida International University. https://digitalcommons.fiu.edu/jgi_research/74
53. Surma, K. (2025, March 30). *China Is Reshaping Global Development. Is That Good for the Planet?* Inside Climate News. <https://insideclimatenews.org/news/30032025/china-belt-and-road-argentina-environmental-cost/>
54. Tanzim, Z., & Tuj-Juhra, F. (2021). Soft power strategy of China in 21st century: Strengths and weaknesses. In *International Journal of Advanced Research*, 9(5), 459–467. <https://doi.org/10.21474/ijar01/12860>
55. The White House (2024, June 13). *Partnership for Global Infrastructure and Investment at the G7 Summit* [Fact sheet]. <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2024/06/13/fact-sheet-partnership-for-global-infrastructure-and-investment-at-the-g7-summit-2/>
56. Thome L. (2024, November 14). *Chancay port opens as China's gateway to South America*. AidData's Blog. <https://www.aiddata.org/blog/chancay-port-opens-as-chinas-gateway-to-south-america>
57. *Xiéshǒu gòujiàn rénlei mìngyùn gòngtóngtǐ: Zhōngguó de chángyì yǔ xíngdòng* 携手构建人类命运共同体：中国的倡议与行动 [*Working together to build a community with a shared future for mankind: China's initiatives and actions*]

- Báipíshū 白皮书 [White Paper] (2023年10月8日) (Zhōngguó 中国 [China]).
https://www.mfa.gov.cn/web/zyxw/202309/t20230926_11150108.shtml
58. Xīnhuá tōngxùnshè 新华通讯社 [Xinhua News Agency]. (n.d.). *Pàizhù guó (jìng) wài fēnzhī jīgòu 派驻国(境)外分支机构 [Overseas branches]*. Retrieved April 14, 2025, from http://www.xinhuanet.com/xhsld/2021-02/09/c_1211019859.htm
59. Xīnhuá tōngxùnshè 新华通讯社 [Xinhua News Agency]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <http://www.news.cn/>
60. Zhōnggòng zhōngyāng duìwài liánluò bù 中共中央对外联络部. [International Department of Central Committee of CPC]. (2013年12月31日). *Xìjìnpíng zài zhōnggòng zhōngyāng zhèngzhì jú dì shí'èr cì jíjí xuéxí shí qiángdiào: Jiànshè shèhuì zhǔyì wénhuà qiángguó zhuólì tígāo guójiā wénhuà ruǎn shí lì 习近平在中共中央政治局第十二次集体学习时强调: 建设社会主义文化强国 着力提高国家文化软实力 [Xi Jinping stressed at the 12th collective study session of the Political Bureau of the CPC Central Committee: Building a socialist cultural power and focusing on improving the country's cultural soft power]*. https://www.idcpc.gov.cn/zgzc/zyhy/201912/t20191216_105914.html
61. Zhōnggòng zhōngyāng duìwài liánluò bù 中共中央对外联络部. [International Department of Central Committee of CPC]. (2013年12月31日). *Xìjìnpíng zài zhōnggòng zhōngyāng zhèngzhì jú dì shí'èr cì jíjí xuéxí shí qiángdiào: Jiànshè shèhuì zhǔyì wénhuà qiángguó zhuólì tígāo guójiā wénhuà ruǎn shí lì 习近平在中共中央政治局第十二次集体学习时强调: 建设社会主义文化强国 着力提高国家文化软实力 [Xi Jinping stressed at the 12th collective study session of the Political Bureau of the CPC Central Committee: Building a socialist cultural power and focusing on improving the country's cultural soft power]*. https://www.idcpc.gov.cn/zgzc/zyhy/201912/t20191216_105914.html
62. Zhōngguó de hépíng fāzhǎn 中国的和平发展 [China's Peaceful Development], Báipíshū 白皮书 [White Paper] (2011) (Zhōngguó 中国

- [China]).
https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zt_674979/ywzt_675099/2011nzt_675363/zgdhpfzbps_675409/201109/t20110906_9284881.shtml
63. *Zhōngguó de mínzhǔ 中国的民主 [China's democracy]*, Báipíshū 白皮书 [White Paper] (2021年12月4日) (Zhōngguó 中国 [China]).
https://www.gov.cn/zhengce/2021-12/04/content_5655823.htm
64. Zhōngguó hùliánwǎng xīnwén zhōngxīn 习近平外交思想和新时代中国外交 [China Internet News Centre]. (2022年7月5日). *Měi xuézhě: Zhōngguó ruǎn shí lì zài «quánqiú nánfāng» yǐnfā gòngmíng 美学者：中国软实力在“全球南方”引发共鸣 [U.S. Scholar: China's Soft Power Resonates in the «Global South»]*. http://cn.chinadiplomacy.org.cn/2022-07/05/content_78306260.html
65. Zhōngguó jīngshén wénmíng wǎng wǎngzhàn 中国精神文明网网站 [China Spiritual Civilization Network]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <http://www.wenming.cn/>
66. Zhōngguó jīngshén wénmíng wǎng wǎngzhàn 中国精神文明网网站 [China Spiritual Civilization Network]. (2023年10月8日). *Xìjìnpíng duì xuānchuán sīxiǎng wénhuà gōngzuò zuòchū chóng yào zhǐshì 习近平对宣传思想工作作出重要指示 [Xi Jinping issued important instructions on propaganda, ideology and cultural work]*. http://www.wenming.cn/ttn/zyjh/202310/t20231008_6680207.shtml
67. Zhōngguó jīngshén wénmíng wǎng wǎngzhàn 中国精神文明网网站 [China Spiritual Civilization Network]. (n.d.). *Gòng jiàn “yīdài yīlù” 共建“一带一路” [Jointly build the "Belt and Road" initiative]*. Retrieved April 14, 2025, from <http://www.wenming.cn/zg/wmzk/yd/index.html>
68. Zhōngguó rìbào wǎng 中国日报网 [China Daily]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <https://cn.chinadaily.com.cn/>
69. Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (2014年7月21日). *Xìjìnpíng chūxí zhōngguó-lāměi hé jiālèbǐ guójiā lǐngdǎo rén*

- huìwù bìng fābiǎo zhǔzhǐ jiǎnghuà* 习近平出席中国—拉美和加勒比国家领导人会晤并发表主旨讲话 [*Xi Jinping attends the China-Latin America and the Caribbean Leaders' Meeting and delivers a keynote speech*]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/202412/t20241224_11517109.htm
70. Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (2015年1月21日). *Zhōngguó yǔ lāměi hé jiālèbǐ guójiā hézuò guīhuà (2015-2019)* 中国与拉美和加勒比国家合作规划 (2015-2019) [*Cooperation Plan between China and Latin America and the Caribbean (2015-2019)*]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/201501/t20150121_6284980.htm
71. Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (2015年2月10日). *Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán jīzhì shèzhì hé yùn háng guīzé* 中国-拉共体论坛机制设置和运行规则 [*China-CELAC Forum Mechanism Setting and Operation Rules*]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/201502/t20150210_6284994.htm
72. Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (2018年2月2日). *Zhōngguó yǔ lā gòng tǐ chéngyuán guó yōuxiān lǐngyù hézuò gòngtóng xíngdòng jìhuà (2019—2021)* 中国与拉共体成员国优先领域合作共同行动计划 (2019—2021) [*Joint Action Plan for Cooperation in Priority Areas between China and CELAC Member States (2019-2021)*]. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/201802/t20180203_6285023.htm
73. Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (2021年12月9日). *Zhōngguó—lā gòng tǐ chéngyuán guó zhòngdiǎn lǐngyù hézuò gòngtóng xíngdòng jìhuà (2022—2024)* 中国—拉共体成员国重点领域合作共同行动计划 (2022—2024) [*China-CELAC Joint Action Plan for Cooperation in Key Areas (2022-2024)*]. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中国人民

- 共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China].
http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/202112/t20211208_10464107.htm
74. Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (2025年5月14日). *Zhōngguó—lā gòng tǐ chéngyuán guó zhòngdiǎn lǐngyù hézuò gòngtóng xíngdòng jìhuà (2025-2027) 中国—拉共体成员国重点领域合作共同行动计划 (2025—2027) [China-CELAC Joint Action Plan for Cooperation in Key Areas (2025-2027)]*. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China].
http://www.chinacelacforum.org/chn/zywj/202505/t20250514_11622844.htm
75. Zhōngguó-lā gòng tǐ lùntán 中国-拉共体论坛 [China-CELAC Forum]. (n.d.). Retrieved April 14, 2025, from <http://www.chinacelacforum.org/chn/>
76. Zhōnghuá rénmin gònghéguó duìwài guānxì fǎ_zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国对外关系法_中华人民共和国外交部 [Foreign Relations Law of the People's Republic of China_Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China] (2023年6月28日)
https://www.mfa.gov.cn/web/wjb_673085/zfxxgk_674865/zcfg/fl/202306/t20230628_11105189.shtml
77. Zhōnghuá rénmin gònghéguó guójiā hùliánwǎng xīnxī bàngōngshì 中华人民共和国国家互联网信息办公室 [Cyberspace Administration of China]. (2023年12月28日). *Zhōngyāng wàishì gōngzuò huìyì zài běijīng jǔxíng xījìnpíng fābiǎo zhòngyào jiǎnghuà 中央外事工作会议在北京举行 习近平发表重要讲话 [The Central Foreign Affairs Work Conference was held in Beijing and Xi Jinping delivered an important speech]*. https://www.cac.gov.cn/2023-12/28/c_1705433013251362.htm
78. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2007年7月24日). *Jiǎqínglín 24 rì chūxí quánáguó zhèngxié wénhuà jiànshè zhuāntí xiéshāng huì 贾庆林24日出席全国政协文化建设专题协商会 [Jia Qinglin attends CPPCC National*

- Consultative Conference on Cultural Construction on the 24th*].
https://www.gov.cn/ldhd/2007-07/24/content_695456.htm
79. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2007年10月24日). *Hújǐntāo Zài Zhōnggòng Dì Shíqī Cì Quánguó Dàibiǎo Dàhuì Shàng de Bàogào Quánwén* 胡锦涛在中共第十七次全国代表大会上的报告全文 [Full text of Hu Jintao's report at the 17th National Congress of the Communist Party of China (CPC)].
https://www.gov.cn/ldhd/2007-10/24/content_785431.htm
80. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2012年11月17日). *Hújǐntāo zài zhōngguó gòngchǎndǎng dì shíbā cì quánguó dàibiǎo dàhuì shàng de bàogào* 胡锦涛在中国共产党第十八次全国代表大会上的报告 [Hu Jintao's report to the 18th National Congress of the Communist Party of China].
https://www.gov.cn/ldhd/2012-11/17/content_2268826.htm
81. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2011年4月21日). *Zhōngguó de duìwài yuánzhù (2011). 中国的对外援助(2011).* [China's foreign aid (2011)].
https://www.gov.cn/zhengce/2011-04/21/content_2615780.htm
82. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2014年7月10日). *Zhōngguó de duìwài yuánzhù (2014). 中国的对外援助(2014).* [China's foreign aid (2014)].
https://www.gov.cn/zhengce/2014-07/10/content_2715467.htm
83. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2021年11月11日). *Zhōngguó gòngchǎndǎng dì shíjiǔ jiè zhōngyāng wěiyuánhui dì liù cì quántǐ huìyì gōngbào* 中国共产党第十九届中央委员会第六次全体会议公报 [Communiqué of the Sixth Plenary Session of the 19th Central Committee of the Communist Party of China]. https://www.gov.cn/xinwen/2021-11/11/content_5650329.htm

84. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2021年3月13日). *Zhōnghuá rénmin gònghéguó guómín jīngjì hé shèhuì fāzhǎn dì shísì gè wǔ nián guīhuà hé 2035 nián yuǎnjǐng mùbiāo gāngyào. 中华人民共和国国民经济和社会发展的第十四个五年规划和2035年远景目标纲要* [Outline of the 14th Five-Year Plan for National Economic and Social Development of the People's Republic of China and the Long-Term Objectives for 2035]. https://www.gov.cn/xinwen/2021-03/13/content_5592681.htm
85. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2024年6月28日). *Xìjìnpíng zài hépíng gòngchǔ wǔ xiàng yuánzé fābiǎo 70 zhōunián jìniàn dàhuì shàng de jiǎnghuà (quánwén). 习近平在和平共处五项原则发表70周年纪念大会上的讲话（全文）* [Xi Jinping's speech at the 70th anniversary of the Five Principles of Peaceful Coexistence (full text)]. https://www.gov.cn/yaowen/liebiao/202406/content_6959889.htm
86. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2013年8月20日). *Xìjìnpíng qiángdiào: Nǚlì bǎ xuānchuán sīxiǎng gōngzuò zuò dé gèng hǎo 习近平强调：努力把宣传思想工作做得更好* [Xi Jinping stressed: Strive to do a better job in propaganda and ideological work]. https://www.gov.cn/ldhd/2013-08/20/content_2470599.htm
87. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2018年3月21日). *Zhōnggòng zhōngyāng yìnfā "shēnhuà dǎng hé guójiā jīgòu gǎigé fāng'àn" 中共中央印发《深化党和国家机构改革方案》* [The CPC Central Committee issued the "Plan for Deepening the Reform of Party and State Institutions"]. https://www.gov.cn/zhengce/2018-03/21/content_5276191.htm#1

88. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2001年3月15日). *Zhōnghuá rénmin gònghéguó guómín jīngjì hé shèhuì fāzhǎn dì shí gè wǔ nián jìhuà gāngyào 中华人民共和国国民经济和社会发展第十个五年计划纲要 [Outline of the Tenth Five-Year Plan for National Economic and Social Development of the People's Republic of China]*. https://www.gov.cn/gongbao/content/2001/content_60699.htm
89. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2001). *Guówùyuan guānyú jīchǔ jiàoyù gǎigé yǔ fāzhǎn de juédìng 国务院关于基础教育改革与发展的决定 [Decision of the State Council on the Reform and Development of Basic Education]*. https://www.gov.cn/gongbao/content/2001/content_60920.htm
90. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2007年05月30日). *Jiāqiáng hànǚ guójì tuīguǎng gōngzuò 加强汉语国际推广工作 [Strengthening the international promotion of Chinese language]*. https://www.gov.cn/ztl/jygz/content_631088.htm
91. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuan 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. (2021年11月11日). *Zhōnggòng zhōngyāng bàngōng tīng guówùyuan bàngōng tīng yìnfā 《“shísìwǔ” wénhuà fāzhǎn guīhuà》 中共中央办公厅 国务院办公厅印发《“十四五”文化发展规划》 [The General Office of the CPC Central Committee and the General Office of the State Council issued the "14th Five-Year Plan for Cultural Development"]*. https://www.gov.cn/zhengce/2022-08/16/content_5705612.htm
92. Zhōnghuá rénmin gònghéguó jiàoyù bù 中华人民共和国教育部 [Ministry of Education of the People's Republic of China]. (2025). *Jiàoyù bù guójiā yǔ wēi zhōngyāng wǎng xìn bàn guānyú jiāqiáng shùzì zhōngwén jiànshè tuījìn yǔyán*

- wénzì xīn xī huà fāzhǎn de yìjiàn 教育部 国家语委 中央网信办关于加强数字中文建设 推进语言文字信息化发展的意见 [Opinions of the Ministry of Education, the National Language Commission and the Central Cyberspace Affairs Commission on strengthening the construction of digital Chinese and promoting the development of language and writing informationization]. Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó Guówùyuyàn 中华人民共和国国务院 [The State Council the People's Republic of China]. https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202503/content_7016543.htm
93. Zhōnghuá rénmin gònghéguó jiàoyù bù 中华人民共和国教育部 [Ministry of Education of the People's Republic of China]. (2025年5月13日). *Gòng huì shàng hé jiàoyù gòngtóngtǐ xīn tújǐng* 共绘上合教育共同体新图景 [Drawing a new picture of the SCO education community]. http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/s5147/202505/t20250513_1190395.html
94. Zhōnghuá rénmin gònghéguó jiàoyù bù 中华人民共和国教育部 [Ministry of Education of the People's Republic of China]. (2006年10月1日). *Kǒngzǐ xuéyuàn zhāngchéng* 孔子学院章程 [Confucius Institute Charter]. http://www.moe.gov.cn/srcsite/zsdwxxgk/200610/t20061001_62461.html
95. Zhōnghuá rénmin gònghéguó jiàoyù bù 中华人民共和国教育部 [Ministry of Education of the People's Republic of China]. (2013年2月28日). *Kǒngzǐ xuéyuàn fāzhǎn guīhuà (2012—2020 nián)* 孔子学院发展规划(2012—2020年) [Confucius Institute Development Plan (2012-2020)]. http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/gzdt_gzdt/s5987/201302/t20130228_148061.html
96. Zhōnghuá rénmin gònghéguó jiàoyù fǎ 中华人民共和国教育法 [Education Law of the People's Republic of China] (1995). https://www.gov.cn/banshi/2005-05/25/content_918.htm
97. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2014年1月25日). *Wáng yì:*

- Zhōngguó jiāng bùduàn chōngshí hé wánshàn zìshēn ruǎn shí lì jiànshè* 王毅:
 中国将不断充实和完善自身软实力建设 [*Wang Yi: China will continue to enrich and improve its soft power building*].
https://www.mfa.gov.cn/web/wjzbzd/201401/t20140125_350161.shtml
98. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (n.d.). *Wàijiāo dòngtài – Zhù wài bàodào* 外交动态 - 驻外报道 [*Diplomatic News – Overseas Reports*]. Retrieved April 14, 2025, from https://www.mfa.gov.cn/web/wjdt_674879/zwbd_674895/index.shtml
99. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2024年3月28日). *Zhōngguó wàijiāo zhèngcè* 中国外交政策 [*China's Foreign Policy*]. https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zcwj_674915/200608/t20060824_9868937.shtml
100. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2023年9月13日). *Guānyú quánqiú zhìlǐ biàngé hé jiànshè de zhōngguó fāng'àn* 关于全球治理变革和建设的中国方案 [*China's proposal for global governance reform and construction*]. https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zcwj_674915/202309/t20230913_11142009.shtml
101. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部 [Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2021年11月26日). *Xīn shídài de zhōng fēi hézuò* 新时代的中非合作 [*China-Africa Cooperation in the New Era*]. https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zcwj_674915/202111/t20211126_10453869.shtml

102. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部
[Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (2023年10月
10日). *Gòng jiàn “yīdài yīlù”: Gòujiàn rénlèi mìngyùn gòngtóngtǐ de zhòngdà
shíjiàn 共建“一带一路”: 构建人类命运共同体的重大实践 [Jointly building
the Belt and Road Initiative: a major practice in building a community with a
shared future for mankind]*.
https://www.mfa.gov.cn/web/ziliao_674904/zcwj_674915/202310/t20231010_11158751.shtml
103. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wàijiāo bù 中华人民共和国外交部
[Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China]. (n.d.). *Wàijiāo
dòngtài – Zhù wài bàodào 外交动态 - 驻外报道 [Diplomatic News - Overseas
Reports]*. Retrieved April 17, 2025, from
https://www.mfa.gov.cn/web/wjdt_674879/zwbd_674895/index.shtml
104. Zhōnghuá rénmin gònghéguó wénhuà hé lǚyóu bù 中华人民共和国文化
和旅游部 [Ministry of Culture and Tourism of the People's Republic of
China]. (2025年05月30日). *2024 Nián wénhuà hé lǚyóu fāzhǎn tǒngjì gōngbào
2024年文化和旅游发展统计公报 [Statistical Communiqué on Culture and
Tourism Development in 2024]*.
https://zwgk.mct.gov.cn/zfxxgkml/tjxx/202505/t20250530_960335.html
105. Zhonghua Renmin Gongheguo Xianfa 中华人民共和国宪法
[Constitution of the People's Republic of China] (1982).
https://www.gov.cn/guoqing/2018-03/22/content_5276318.htm
106. Zhōnghuá rénmin gònghéguó yìwù jiàoyù fǎ 中华人民共和国义务教育
法 [Compulsory Education Law of the People's Republic of China] (1986).
https://www.gov.cn/banshi/2005-05/25/content_920.htm
107. Zhōngwài yǔyán jiāoliú hézuò zhōngxīn 中外语言交流合作中心
[Center for Language Education and Cooperation]. (n.d.). *Hànyǔ qiáo - gàishù*

- 汉语桥 - 概述 [*Chinese Bridge - Overview*]. Retrieved May 3, 2025, from <http://www.chinese.cn/page/#/pcpage/project?id=129>
108. Zhōngwài yǔyán jiāoliú hézuò zhōngxīn 中外语言交流合作中心 [Center for Language Education and Cooperation]. (n.d.). Retrieved April 17, 2025, from <http://www.chinese.cn/page/#/pcpage/mainpage>
109. Zuppello, M. (2025, June 6). *Trouble in Peru: The Impact of China's Mining Expansion*. *Diálogo Américas*. <https://dialogo-americas.com/articles/trouble-in-peru-the-impact-of-chinas-mining-expansion/>

ДОДАТКИ

Додаток 1

*Участь країн регіону ЛАК у Глобальному саміті миру та підтримка
комюніке і мирної резолюції станом на літо 2024 року*

Резолюція, участь в СМ, комюніке	Резолюція, участь в СМ	Резолюція, комюніке	Резолюція
Аргентина	Бразилія	Антигуа і Барбуда	Багамські Острови
Гватемала	Мексика	Барбадос	Беліз
Домініканська Республіка		Гаяна	Гаїті
Еквадор			Гондурас
Коста-Рика			Колумбія
Перу			Панама
Суринам			Парагвай
Уругвай			Сент-Вінсент і Гренадіни
Чилі			Сент-Кітс і Невіс
			Сент-Люсія
			Тринідад і Тобаго
			Ямайка

Джерело: Зроблено за матеріалами Політичного департаменту МЗС України.

Філії Інституту Конфуція та Класів Конфуція по світу
(Зроблено за матеріалами офіційного сайту Інститут Конфуція –
Інститут Конфуція по всьому світу)

<i>Континент</i>	<i>Філії Інституту Конфуція</i>	<i>Філії Класів Конфуція</i>
Азія	140	34
Африка	68	10
Європа	176	28
Америка	71	6
Океанія і Австралія	20	6
Загалом	475	84

Джерело: Зроблено за матеріалами офіційного вебсайту Інституту Конфуція. Kǒngzǐ xuéyuàn 孔子学院 [Confucius Institute]. (n.d.). *Quánqiú kǒng yuàn 全球孔院* [Confucius Institutes around the world]. Retrieved April 20, 2025, from <https://ci.cn/qqwl/qqky>

Китайські Культурні Центри по всьому світу

Джерело: Інфографіка взята з офіційного веб-сайту China Cultural Center. China Cultural Center. (n.d.). *Worldwide*. Retrieved May 3, 2025, from <http://en.cccweb.org/aboutccc/worldwide>

**Фінансування проєктів сталого розвитку країн регіону ЛАК Китаєм –
База даних AidData 3.0.**

Країна	Кількість проєктів
Антигуа і Барбуда	76
Аргентина	189
Аруба	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Багамські острови	47
Барбадос	109
Беліз	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Болівія	147
Бразилія	200
Британські Віргінські Острови	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Венесуела	179
Віргінські Острови (США)	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Гаїті	35
Гаяна	125

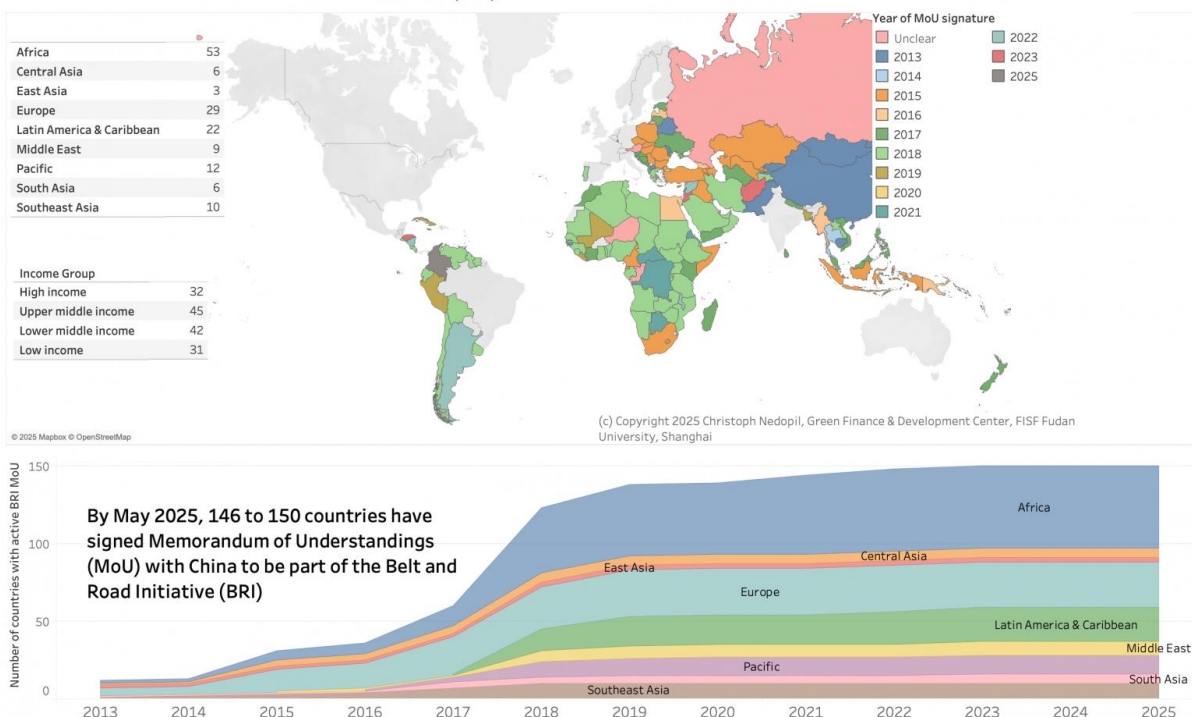
Гватемала	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Гондурас	5
Гренада	141
Домініка	110
Домініканська Республіка	32
Еквадор	232
Кайманові острови	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Колумбія	101
Коста-Рика	81
Куба	145
Кюрасао	5
Мексика	94
Нікарагуа	4
Острови Теркс і Кайкос	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Панама	70
Парагвай	4
Перу	165

Пуерто-Рико	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Сальвадор	58
Сен-Мартен (Французька частина)	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Сент-Вінсент і Гренадіни	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Сент-Кітс і Невіс	Не знайдено жодних проєктів/заходів
Сент-Люсія	18
Сінт-Мартен (Нідерландська частина)	1
Суринам	106
Тринідад і Тобаго	58
Уругвай	89
Чилі	78
Ямайка	114

Джерело: Було зроблено за матеріалами бази даних AidData 3.0.. Goodman, S., Zhang, S., Malik, A.A., Parks, B.C., Hall, J. (2024). *AidData's Geospatial Global Chinese Development Finance Dataset, Version 3.0* [Dataset]. AidData. <https://www.aiddata.org/data/aiddatas-geospatial-global-chinese-development-finance-dataset-version-3-0>

Країни, що беруть участь в ініціативі «Один пояс, один шлях» станом на травень 2025 року

Current countries of the Belt and Road Initiative (BRI)

Джерело: Інфографіка взята з офіційного вебсайту Green Finance & Development Center. Green Finance & Development Center. (2025, May). *Map of countries of the Belt and Road Initiative (BRI) in May 2025* [Infographic]. <https://greenfdc.org/countries-of-the-belt-and-road-initiative-bri/>